

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Odstop barona Conrada?

Dunaj, 22. septembra.

V poučenih vojaških krogih se z vso gotovostjo zatrjuje, da poda šef generalnega štaba baron Conrad-Hötzendorff v najkrajšem času svojo demisijo. Faktično je general odšel že danes na daljši dopust, s katerega se najbrž ne vrne več.

Vest o predstojeci demisiji generala Conrada ne vzbuja le v vojaških krogih velikega presenečenja temveč pomenja tudi politično senzacijo.

Šef našega generalnega štaba je znan po celim svetu kot karakteristična podoba politikujočega vojaka. Njegove vojaške vrline in kreposti se splošno priznavajo, njegovo politične strasti, ki niso nikdar jemale ozira na staro pravilo, da je vojak v prvi vrsti le orožje ne pa faktor državne politike, pa so državi povzročile že mnogo neprijetnosti in zadreg. Znano je, da je general Conrad že v drugič šef generalnega štaba. Lansko leto ga je cesar odpoklical, ker so njegovi vedni spori z vojnimi ministrom in zunanjim uradom postali že javna kalamiteta in ker je zlasti Conradova protitalijanska akcija, njegovo stremeljenje izvoziti po njegovem mnenju neizogiben konflikt med Italijo in Avstrijo grozila obstoju trozveze. Sledil mu je Blaž Schemua. Toda, ko je pritiskala balkanska kriza in ko so se merodajni krogi pričeli baviti z idejo avstrijske oborožene intervencije, z možnostjo velike vojne, takrat se je vrnil general Conrad na čelo avstrijske armade, kot poklican in najposlednejši njen voditelj. Nikdar se ne bo dalo izmeriti, kako daleč je segal njegov vpliv na vodstvo in smer avstrijske zunanje politike v onih kritičnih časih. Bil je vidni poglavar one stranke, ki je do zadnjega želela in delovala na to, da se Avstrija udeleži balkanskih konfliktov in ki je smatrala, da je za Avstrijo boljše in uspešnejše izzvati še sedaj tudi eventualnost evropske vojne, kakor pa v negotovi bodočnosti. General Conrad je tisti spiritus agens, ki je gnil (gotovo v dobrem in patriotičnem namenu) državo v vedno večje žrtve za vojaštvo, ki je skušal za av-

strijsko državno politiko bližnje bodočnosti uveljaviti princip: vse za vojaka in orožje. Avstrija naj bi bila po njegovem postala velikanska vsemu svetu imponujoča vojaška velisila, ker le kot taka si more po Conradovem mnenju pridobiti v novih evropskih konstelacijah svoj „prostorček na soncu“. V generalu Conradu živi gotovo lepa ideja, ki jo je nekoč označil eden njegovih občudovalcev kot stremeljenje po neodvisnosti od zavezniške politike in po samostojnosti države zlasti napram Nemčiji.

Vojaška stranka je gnala Avstrijo v vojaško pripravljenost, pred katero bi se bili dunajski diplomati poznavajoč že takrat mnenje Berlina in Rima morda ustrašili. General Conrad - Hotzendorff ima na vesti neštete milijone avstrijskega narodnega premoženja. Njegova krivda ni radi tega manjša, ker mu manjka vsak smisel za prave kulturne in gospodarske interese države, voljo in stremeljenja njenih narodov, pač pa postaja morda „simpatičnejša“ (ako je dovoljen ta izraz), če vemo da je bil ravno on v izvajanju posledic iz ustvarjenih dejstev in spoznanjih položajev odkritejši, kakor pa v to poklicani državniki. Takrat, ko je po glavnih zaključku londonske konference in po končani skadarski aferi postalo evidentno, da se bo morala tudi Avstrija podvreči solidarnosti Evrope, je šef generalnega štaba v merodajnih krogih izjavljal, da smatra nadaljno vojaško pripravljenost naše armade za nepotrebno. Toda takrat niso poslušali generala, diplomatične intrige so zadržale naše rezerviste še cel mesec v trpkem življenju. Pravijo, da so se takrat pojavili prvi spori med generalom Conradom in onim faktorjem, ki je v naši armadi danes merodajen. Šef generalnega štaba ima, kakor se zatrjuje, tudi to krepko, da si upa zastopati svoje mnenje na vse strani.

Kmalu pa se je konflikt zopet osredotočil na polje vojaških zahtev, kakor 1911 in 1912, tako je poskušal general Conrad spoznavši v dobi mobilizacije razne nedostatke armade prisiliti državo zopet k naravnost velikanskim in neznosnim žrtvam za armado — eksorbitantno zvišanje

rekrutnega kontingenta, novo oboroženje artiljerije in mnogo milijonske svote za vojaške potrebnosti so glavne točke njegovega programa. — Toda tokrat je general Conrad bolj podlegel, kot pred dvema letoma. Zapustil ga je tudi njegov protektor. Ozlovoljen je vodil letošnje manevre. Tam na mirovnem bojišču se je kakor se zdi, odigrala zadnja faza njegovega poraza. General Conrad je iniciator takozvanih bojnih manevrov, ki stavijo čete v kolikor močje natančni dejanski položaj prave vojske. Ta ideja se je par let proglašala za edino zveličavno, tembolj mučno je bilo za njenega iniciatorja in propagatorja, da se je baš letos in ob njegovem sodelovanju izvršil preobrat — delni povrat k prejšnjemu sistemu. Pripoveduje se, da je prišlo v manevrskem glavnem taborišču do mučnih prizorov med generalnim inspektorjem celokupne armade in njegovim šefom generalnega štaba — do prizorov, katerih posledica je neizogibna.

Odstop generala Conrada se oficijalno seveda še ne potrjuje. Morda se bodo merodajni činitelji odločili počakati — kajti prevelika je pozornost, ki jo mora po celim svetu vzbuditi nenadni odhod predestiniranega vojskovodje avstrijske armade sedaj, tik po končani, za avstrijsko armado usodepolni krizi. Avstrija ima toliko prijateljev, da bi bilo pač po celi Evropi le eno mnenje: da je šef generalnega štaba odstopil, ker se je pokazala v ravno preteklih kritičnih dneh ali njegova, ali pa avstrijske armade nesposobnost. Izzvati tako mnenje, pa pomeni za državo toliko, kakor izgubiti bitko.

Conradova afeta postaja na ta način politična zadeva prve vrste, s katero se bodo dotovo morali pečati i parlament i delegacije.

Novo vojaške zahteve in njene posledice.

Iz Budimpešte prihajajo v vedno določnejši obliki poročila o konferencah vojnega ministra Kroatina s Tiszo in Hazajem. Popolnoma go-

tovo je, da je šlo pri teh konferencah za zvišanje rekrutnega kontingenta in za pomnožitev artiljerije. S temi vprašanji se bo bavil tudi prihodnji ogrski ministrski svet. Tudi na Ogrskem so baje sedaj spoznali, da finančni položaj države ni tak, da bi prenesel tako zvišanje stanja armade. Do sedaj ni prišlo v tem vprašanju še do definitivne rešitve, če pa že enkrat Ogrska, ki je vedno prednjačila v dovoljevanju kreditov za vojsko, ne more iz finančnih razlogov čez to novo oviro, koliko težje bo šla rešitev pri nas v zastopavljeni, izmognani Avstriji. Konference se medtem nadaljujejo. Vlada pa je vendar prišla do spoznanja, da kljub vsemu prizadevanju niti v Avstriji, niti na Ogrskem ne bo prišlo do ugodne rešitve vprašanja zopetnega zvišanja rekrutnega kontingenta, če bodo storili poslanci le deloma svojo dolžnost.

Zato in zaradi nesoglasja s kompetentnimi faktorji namerava baje tudi šef generalnega štaba Conrad pl. Hotzendorff v kratkem odstopiti. Zatrjuje pa se tudi, da se je Conrad pl. Hotzendorff hotel vmešavati tudi v zunanjo politiko in s svojim pose- tom v Rimu ustvariti podlago za ožjo priklonitev Italije. Ker mu vlada ni mogla v vseh njegovih željah in zahtevah ugoditi, hoče sedaj podati svojo demisijo.

Bosna.

Srbski saborski poslanci okrog »Riječi« so sklenili, da odlože svoje saborske mandate. Tudi podpredsednik sabora Šola je odložil svoje mesto. S tem korakom je izgubil bosanski sabor 13 poslancev.

Pogajanja za delazmožnost bosanskega sabora so se torej razbila. Srbski poslanci, ki so odložili svoje mandate, so izdali proklamacijo, v kateri pravijo, da ne morejo vstopiti v delavno večino, ker jih je deželni šef fzm. Potiorek varal in ker ni izpolnil danih obljub. Voda te skupine Jevstjanovič dolgi nadalje vlado, da zasleduje Srbe. Glavni vzrok, da so se pogajanja razbila, pa je naravnost neverjetno predrzni in srbofobski nastop škofa Stadlerja. Srbski poslanci so izjavili, da ne morejo sku-

paj delati s stranko, ki ima nadškofa Stadlerja za svojega člana, kateri nadškof se čuti vzvišenega nad vsakim zakonom. »Hrvatski Dnevnik«, organ nadškofa Stadlerja, namreč je prinesel članek, v katerem skuša škof dokazati, da so papeževe bule močnejše, kakor vsak cesarski zakon, da celo postava nič ne velja, če pridejo v poštev verska vprašanja. Zato se cerkvi tudi v znanem vprašanju konverzije Georgije Pavlovičeve ni bilo treba nič brigati za cesarske postave.

Skrajna posledica te nove Stadlerjeve dogme pa bi bila popolnoma prirojena po kranjskem klerikalnem izreku: »Če ubijaš za cerkev, nima država ničesar govoriti. Ubijaj!«

Odložitev mandatov zmerne srbske stranke je spravila vlado v veliko zadrego, ker sedaj ni mogoče sestaviti delavne večine in je v saboru delo nemogoče. Deželna vlada se bo morala sedaj odločiti, ali bo razpisala za te mandate nove volitve, ali pa bo rajši razpustila bosanski sabor. V Sarajevu so mnenja, da bo vlada najbrže razpisala nove volitve za teh 13 mandatov. Deželni šef fzm. Potiorek se je tudi že včeraj odpeljal na Dunaj, da poroča o položaju v Bosni.

Dogodki na Balkanu.

Albanski roparij.

V ospredju interesa stoji sedaj neverjetno predrzen in izzivajoč nastop Albancev proti Srbom in Črnogorcem. To ni samo posledica skrajne prizanesljivosti in nerodnosti vezlesil, marveč je posledica hujkanja gotovih ljudi, ki imajo interes na tem, da bi Srbija ne mogla pričeti z mirnim delom. Gotovo je, da so Bolgari razdelili med Albance orožje in municijo, gotovo pa je tudi, da se to ni zgodilo v tako veliki meri, da bi mogli Albanci nastopati v tako velikih oboroženih masah, kakor danes nastopajo. Gotovo je nadalje tudi, da so mogli Bolgari razdeliti orožje samo med one Albance, ki stoje Grkom nasproti, nikakor pa ne onim Albancem, s katerimi imajo opraviti sedaj Srbi in Črnogorci.

LISTEK.

Ozdravljeni umetnik.

Spisal dr. V. Korun.

(Konec.)

Sicer se mu je nekaterikrat videlo, ko je bil pri meni, da ga nekaj tišči v grlu in bi rado bruhnilo na dan; toda jaz sem, to opazivši, zaslu- kal pogovor nalašč tako, da sem mu odvzel priliko, se mi odkriti. Nekoč pa je bil silno prepaden in takoj se mi je zdelo, da se mu je kaj neprijetnega pripetilo. Sedaj sem sočutno dejal:

»Videti je, da se ne počutiš nič kaj dobro. Prišel si k nam odpočitka iskat, zdaj pa ne najdeš ne odpočitka, ne snovi za svojo umetnost. To je žalostno, kajpak!«

»Kako bi se dobro počutil v tem položaju!« je pridružno vskliknil. »Sliši, kaj se mi je zgodilo! Omelovo rodbino poznaš, kaj ne?«

»Poznam.«

»To ti je tudi gotovo znano, da sem v Zofko zaljubljen.«

»Kaj mi praviš! Čisto nič!« sem lagal. »Ampak postavno dekle je! Čestitam, čestitam! Zlasti me pa veseli, da se najini dušni zrcali tako lepo ujemata glede Zofke.«

»Prosim te, ne bodi vendar tak in ne brij vedno šal!«

»Saj ne brijem; s tem sem hotel samo reči, da se Zofka zdi tudi meni lepa.«

»Glej! Zofka me ljubi; o tem ni dvoma. Toda njena mati se protivi najini ljubezni.«

»Zakaj pa? Tak umetnik in še satanist povrh, kakršen si ti, se vendar ne bo nikoli več ponujal nje- ni hčeri!«

»Ravno umetnika ona neče za zeta. Pravi, da z umetniškim delovanjem ne bi mogel preživljati rodbine.«

»Da, da! Roje žalibog niso Ate- ne!« Nato sem se pa navidez zamislil, nakar sem dejal: »Ne bi mogel preživljati rodbine! Mh, mh! To je kajpada druga pesem! V tem bi go- spa Omelova utegnila prav imeti; ker kolikor je meni znano, samo od umetnosti dandanes pri nas še res ni nihče odebelel. Kakor vidiš, še celo jaz ne, ki sva z umetnostjo vendar liki brat in sestra.«

»Kaj mi je torej storiti?« je bolj vzdihnil, ko vprašal.

»Pred kratkim si mi pravil, da se ti neka služba ponuja. Če še ni oddana, potegni se zanj, in ko jo dobiš, stopi pred Omelovo. Ker Zof- ka je vsekako vredna, da njej na ljubo razjahaš svojega histeričnega Pegaza.«

»In pomisli, kako sodi o mojem pisateljevanju!«

»Kako?«

»Pravi, da je neumna in neumljiva igrača, ki krade čas, ne nese pa nič.«

»No, nekoliko obzirnejše, bi ti bila že lahko to povedala! Tako naravnost ti še jaz nisem nikdar tega rekel. Pa kaj si hočeš? Zofkina mati je pač ena tistih žensk, ki si ne da ust mašiti. Pa pomagaj, če moreš!«

»In ko sem ji omenil svojo naj- boljšo povest »Elvira na divanu«, da bi izpodbil njeno mnenje, se je namuznila, zaničljivo mahnila z roko in dejala: Slišite, gospod Kosec, kaj ta- ko neumnega še nisem kmalu kje čitala kakor v tisti vaši povesti. Od oskurnosti vse niti nisem mogla pre- čitati; trideset strani je še šlo, pa tu- di le z največjo silo, potem pa kar nič več, kar nič več!«

»Presneto, kako sta si najina okusa podobna, moj in Omelin! Kaj- ti približno tako se je godilo meni, ko sem se silil čitati tvojo Elviro.«

»Si pač Rojanec! Ali nisi čital ocene o njej? Chef - d'oeuvre naše literature jo imenuje učeni Naprodnik v Leposlovnem Trobilu, in on že ve, kaj piše.«

»Kajpada ve! Poštenjakovič je očitno ni niti prečital. Kako bi bil sicer mogel pisati o nje bogatem, skladno se razvijajočem dejanju in duhovitih samogovorih, ko se dejan- je v njej od kraja do konca pomak- ne naprej samo za eno bolno, proti- nasto nego in —«

»Kaj praviš: Za eno bolno, proti- nasto nogo?« me je jezen prekinil.

»Potrpi! Takoj ti dokazem! Kaj ne? Elvira sloni na divanu, imajoč v začetku povesti zdravo levo nogo na njem, medtem ko ji bolna desna viši na tla. Tekom povesti pa dejan- je toliko napreduje, da z bolestin- mi ah! in oh! kriki položi tudi desno nogo na divan; vse drugo, kar je še v povesti, je pa osladno govoričenje o nekakšni izgubljeni nadeji in zamu- jeni sreči, ki se vleče brez konca in kraja kakor letošnje deževje in ki jo naj vrag razume.«

»To je duševen narcisizem, pri- jatelj; to so dušeslovne finese!«

»Pojdi, pojdi s svojim narcisiz- mom, da se ti ne bodo krave smeja- le; Rojanke se ti že tako! Ali so to stvari, ki se dajo videti in otipati? Ne! Kar pa ni vidljivo in otipljivo, na to pri nas nihče nič ne daje, naj- manj pa neveste in tašče.«

»Kaj morem jaz za to, če se svet tako zrcali v moji duši?«

»Recimo, da nič! Takisto pa tu- di Zofkina mati ne, da se v njeni du- ši zrcali drugače. Da se torej pora- zumeta, je vsekako treba, da eden od vaju popravi svoje zrcalo. Ker pa Omela, kolikor jo poznam, tega ne bo storila, boš moral pač ti dati svo- jega k optiku v popravo, ako boš ho- tel dobiti njeno hčerko za ženko.«

»In nad mojo zunanostjo se tu- di spoddika!«

»Kaj bi se ne? Saj se jaz tudi. Sicer pa, ako se misliš umetnosti od- povedati in slovo dati satanizmu, so ti itak čisto odveč takile umetniški emblemi, kakor: dolgi kodri, neobre- zani nohti, klobuk širokokrajnik in vihrajoča pentlja pod brado. Odloži jih torej! — No in s tvojim vede- njem, saj veš, s tisto preklicano soli- dnostjo, je li zadovoljna? A?«

»Kako bi ne bila, ko tičim noč in dan pri Zofki, čez dan osebno, po- noči pa v sanjah!«

»Je že prav tako! Le pogumno naprej! Po tej poti korakajoč, goto- vo ozdraviš in iz statanista postaneš čisto spodoben človek; veš, tisti Ho- racijev človek vsakdanjih: fruges consumere natus.«

Ko sem nekaj dni potem šel mi- mo Omelovega vrta, sta Kosec in Zofka sedela v senčnici ter se polju- bovala, da jima je kar sapo jemalo.

»Hoj, hoj!« sem zaklical. »Le po- časi! Ne vse naenkrat!« Nato sem pa navidez resno pristavil: »Glej, Kosec, to bi bila snov za idilo!«

V prvem trenutku radi zadrege nista vedela, kaj bi. Odskočila sta narazen in si obrisala usta. Kmalu se je pa Kosec opogumil in vprašal, vzemši milo za drago:

»Kje jo dobim pa za grob reali- stičen roman?«

»V zakonu, ko bosta že nekaj časa poročena!« sem dejal ter naglo odšel, da mu nisem kratil snovi za idilo.

Srbi in Črnogorci so v pokrajini, ki so jih zasedli, odvzeli prebivalstvu orožje, kar je popolnoma pravilno in kar bi bila storila tudi vsaka druga država kljub temu, da se sedaj nekateri diplomati repenčijo, da je to nasilje. Do Drača je bilo vse mirno in nekdanji albanski roparji v albanskih gorah so se že sprijaznili z mislijo, da bo Drača bilo enkrat resnično delati in ne samo četašiti. Ko pa so Srbi zapustili te kraje na zahtevo veselij, je naenkrat zopet izbruhnila roparska narava in Albanci so imeli naenkrat tudi najmodernejša orožja. Dobro bi bilo, če bi srbska vlada povedala, katerega sistema so te puške, da bi evropska javnost izvedela, katera država v Evropi podpira roparstvo, dobro bi bilo tudi, če bi se dalo izvedeti, koliko denarja so prispevale nekatere države za puške in municijo, ki se porablja sedaj proti Srbom in Črnogorcem.

Oborožene albanske čete ogrožajo Djakovico in Prizren, zato je srbska vlada odposlala že nekaj čet v te pokrajine in naznanila veseliam, da bo zasedla zopet vse one strateške točke, ki se ji zde potrebne, da se ohrani mir ob meji.

Kakor poroča »Reichspost« baje iz Londona seveda, **veselje niso imele nujnejšega, kakor da so baje sklenile, da bodo skupno storile korake, da se ohrani (?) mir v Albaniji in da ne bodo pripustile, da bi Srbija zasedla kake pokrajine v Albaniji.**

Iz Belgrada poročajo nadalje, da so Albanci koncentrirano napadli Dibro. Med Albanci in Srbi je prišlo do pravega boja, v katerem so na srbski strani uporabljali tudi strojne puške in topove. Srbski tiskovni urad trdi, da so se Arnauti v velikem številu zbrali pri Dibri in da jim poveljuje pet bolgarskih častnikov. Boji ob albansko - srbski meji od Dibre do Djakovice se vrše že tri dni. Pri Dibri se je zbralo na tisoče dobro oboroženih Albancev baje pod poveljstvom Ise Boljetina ter je skušalo prekorati srbsko mejo. — Srbske čete so poglne Albance nazaj ter so izgubili Albanci nad 200 mrtvih in ranjenih. Na srbski strani je padel en stotnik in več vojakov je bilo ranjenih. Za ojačenje mejnih čet je poslala srbska vlada osem polkov z gorsko artilerijo in kavalerijo.

Bolgarsko - turška mirovna pogajanja.

Iz Carigrada poročajo, da **mirovni protokol med Bolgarsko in Turčijo se ni bil podpisan.** Včeraj bi bili morali delegati podpisati ta mirovni instrument, pokazale pa so se težkoče, tako da bo treba najmanj še dveh sej mirovnih delegatov. Mirovni protokol bo obsegal namreč 13 ali 14 členov, od katerih pa je izdelanih šele 9 členov. K vsakemu členu pa pride še poseben protokol, ki vsebuje vse podrobnosti. Gre namreč še za priznanje pravic privatnih oseb, kakor tudi rudarskih koncesij. Treba je določiti tudi pravice muzlimanskih šol v bolgarskih pokrajinah in drugo.

Končni protokol podpišejo delegati baje danes, ali pa šele v četrtek.

Kdo je kriv bratomorne vojne?

Po slovanskih listih se sedaj živo razpravlja o vprašanju, kdo je pravi krivec bratomorne vojne med Bolgarijo in Srbijo?

Da je Bolgarija prva pričela z napadom, to je popolnoma dognana stvar, to priznavajo sedaj že tudi sami Bolgari; ni pa še popolnoma pojasnjeno, katera odgovorna oseba v Bolgariji je dala povelje za napad?

V splošnem se smatra za glavnega krivca vse bolgarske nesreče takratnega ministrskega predsednika St. Daneva. Toda to mnenje je samo v toliko upravičeno, v kolikor je dr. Danev kot ministrski predsednik odgovoren na zunanje za vse ukrepe in vse akcije, ki so se izvršile v kritičnem času v imenu bolgarske vlade.

Notorično pa je, da v najkritičnejšem času vlada dr. Daneva ni imela več v rokah vajeti državne politike, marveč da so se v tistih težkih časih polastili vodstva bolgarske državne politike razne neodgovorne osebe, ki so zgolj na svojo pest in naravnost proti izrecni volji vlade izzvale dogodke, ki so imeli potem za Bolgarijo znane katastrofalne posledice.

V ministrstvu dr. Daneva je bila po svojih zaupnikih zastopana tudi narodna stranka, ki je izmed vseh slovanskih strank najbolj slovanska in ki je bila od svojega začetka najbolj Srbom prijazna.

Ta stranka je od početka bolgarsko - srbskega konflikta dosledno

načela, da je treba spor s Srbijo poravnati mirnim potom.

Eden izmed vodij te stranke je Ivan Ev. Gešov. Dokler je bil Gešov ministrski predsednik, se je, ravnož se po gori omenjenem strankinem načelu, z vso odločnostjo zavzemal za politiko bratskega sporazuma s Srbijo. Ko pa je uvidel, da pridobivajo premoči sile, ki delujejo čisto odkrito na krvavo razrešitev bolgarsko - srbskega spora, se je pristojevoljno umaknil s stolice ministrskega predsednika, ker ni hotel prevzeti nase odgovornosti za zločinsko preplavanje krvi.

Gešov je sledil kot ministrski predsednik dr. Danev.

V tem kabinetu so ostali kot zaupniki narodne stranke finančni minister Teodorov, pravosodni minister Burev in naučni minister Pejev.

Vsi ti možje so slej kot prej z vso odločnostjo zagovarjali načelo, da je v eminentnem, da, življenjskem interesu Bolgarije, da se bratski in prijateljski sporazume s Srbijo v vseh spornih vprašanjih.

Na dan 16. junija po starem koledarju, to je 29. junija po našem, je bil sklican kronski svet, katerega so se udeležili poleg ministrov tudi vodilni generali z generalom Savovom na čelu.

Na tem kronskem svetu so generali z vso vehemenco zastopali stališče, da je nemudoma treba pričeti z vojnimi operacijami proti Srbiji in Grški.

Proti temu stališču generalitete je z vso odločnostjo nastopil finančni minister Teodor Teodorov, ki je v daljšem govoru dokazoval potrebo mirnega sporazuma ter končal svoja izvajanja z besedami: »Mir, mir, mir za vsako ceno!«

Govor finančnega ministra je navzoče generale silno razburil. Prišlo je do nadvse burnih prizorov. — Generali so psovali Teodorova za »izdajalca«, končno pa je skočil general Savov pred Teodorova, ga sunil s pestjo in potegnil revolver. Nastala je velika zmeda in le z velikim trudom se je posrečilo napraviti mir.

Bled kakor stena je vzkliknil takrat minister Teodorov: »Želim samo, gospod general, da bi hujši udarec, kakor ta, ne zadel bolgarskega naroda po vaši krivdi!«

Na tem kronskem svetu ni došlo do nobenega zaključka.

Posvetovanje se je nadaljevalo drugi dan.

V tej seji kronskega sveta se je načelno sklenilo, da se naj vojne operacije ne prične, marveč da Bolgarija sprejme rusko razsodišče.

Toda v direktnem nasprotju s tem sklepom je še istega dne izdal načelnik generalnega šaba Neresov ukaz, naj se v Makedoniji nemudoma prične z vojnimi operacijami.

Za ta ukaz ministrski svet ni vedel ničesar in ministrski predsednik dr. Danev je pripravil na odhod v Petrograd, kjer bi naj kar Nikolaj razsodil o sporu med zavzniki.

Tako so pretekli trije dnevi.

Zvečer tretjega dne je v kavarni prihitel k nekemu poslancu narodne stranke dopisnik nekega uglednega inozemskega lista ter mu pokazal brzojavko, da se že tretji dan vrše krvavi boji med zavzniki v Makedoniji.

Presenečen je nato poslanec odhitel k ministru Burevu ter ga obvestil o vsebini one brzojavke.

»Ni mogoče, ni mogoče,« je ves prepaden vzkliknil minister Burev, »saj smo vendar sklenili, da se vojne operacije ne smejo pričeti!«

Se tisti večer je bil sklican ministrski svet, ki se je najprvo prepričal o resničnosti navedene brzojavke, nato pa izdal pismen kategoriški ukaz vojni upravi, da se morajo brez odlaganja ustaviti vojne operacije.

Na ta ukaz pa je generalni štab odgovoril lakonično: »Je že prepozno!«

Ti, povsem avtentični podatki povedo docela jasno, kdo je pravi krivec za Bolgare usodepolne bratomorne vojne na Balkanu.

Štajersko.

Pogajanja za delazmožnost štajerskega deželnega zbora in za delovni program eventualnega septembarsko - oktoberskega zasedanja se vrše med namestnikom Claryjem in zastopniki posameznih frakcij v deželnem zboru naprej, ne da bi se doseglo do sedaj kakoršnekoli rezultate. »Tagespost« in »Tagblatt« pravita, da stvar ne stoji neugodno. Po našem mnenju pa stvar ne more stati tako dolgo ugodno, dokler Nemci ne obljubijo vsaj male odkupnine dr. Korošcu. Saj morajo vendar uvesti, da mož ne more in ne sme praznih rok na Spodnji Štajer. Dokler pa ni o kakih koncesijah nič slišati, pa nismo mi istega mnenja ko citirana graška lista.

Iz Celja. Politično društvo »Naprej« je sklicalo v soboto zvečer v »Narodni dom« javen shod, na katerem se je obširno govorilo o varnostnih razmerah v Celju in sklenilo zahtevati za Celje vpeljavo državne policije, ker se je zadnja leta več kot zadostno dokazalo, da sedanja občinska policija v Celju ne izpolnjuje nepristransko svoje naloge in so **zlasti Slovenci neprestano izpostavljeni sistematično pripravljenim ter od celjske mestne policije nikoli oviranim napadom**, ki jih vprižarjajo trgovski in obrtniški pomočniki, hlapci in delavci nemške gospodnapovelje in za gotovo plačo. Ni čuda, da je nevolja med slovenskim prebivalstvom v Celju nad takimi razmerami pripikela do vrhunca in v soboto je imel javen shod »Napreja«, na katerem se je protestiralo proti zlorabi policije v politične namene, obisk kakor že dolgo ne kak političen shod za celjske Slovence. Vodil ga je društveni predsednik g. dr. Kukovec, poročal je pa o dogodkih zadnje nedelje in o vlogi, ki jo je igrala pri njih celjska policija, urednik Janko Lešničar. Govornik pa se je baval obenem tudi z drugimi perečimi vprašanji, kakor z gibanjem »svoji k svojim«, rezultati ljudskega štetja, davčno in gospodarsko močjo celjskega Slovenstva, s škandaloznim celjskim mestnim gospodarstvom in z vlogo, ki jo igra glede celjskega vprašanja avstrijska vlada. Govornik je označil kot dva najbližja politična cilja, ki ju imamo zasledovati celjski Slovenci, ta, da dosežemo za mesto nov, razmeram odgovarjajoč občinski volilni red in da se sedanjo komunalno policijo podpravi. V debato so posegli gg. dr. Božič, ki je označeval gospodarsko osamosvoje za najobčutnejše orožje proti celjskemu Nemštvu in svetoval, naj se prime v časopisju vsakega trgovca in obrtnika, čegar uslužbenec vidimo pri poučnih demonstracijah; treba se bo brigati za organizacijo uslužbenstva vseh vrst in delavstva v mestu, da bode organizirano vse mestno Slovenstvo v boju proti nemškutarskemu nasilstvu; treba nam bo začeti premišljevat o tem, kako si dobimo v mestu lastno nižje in višje šolstvo, kajti v tem oziru uganjajo celjski Nemci največja lopovstva in so n. pr. letos začeli na meščanskih šolah zavračati vse tiste otroke, ki niso obiskovali nemških šol. Smrtnik se je zavzemal za podpravljanje celjske policije. Rebek ostro za gibanje »svoji k svojim«, dr. Kukovec je poudarjal lep napredek celjskega Slovenstva na vseh poljih in potrebo, da vzdržimo in imamo neprestano svoj cilj pred očmi: priti v mestu iz manjšine v večino. Smo vsled zaledja v okolici močnejši ko Nemci, samo preslabo organizirani in zedinjeni, da bi dali Nemcem to svojo moč pošteno čutiti. Govorili so še mnogi drugi in je bil ta shod prav živahen ter vsebinsko bogat. Sklepe shoda smo omenili že začetkoma. Splošno se je poudarjala potreba ostrejšega nastopanja proti celjskim Nemcem in proti korupciji na celjskem magistratu. Tej želji občinstva bodo odločujoči slovenski krogi tudi skušali po svojih močeh ugoditi.

Iz Braslovč. Pri odhodnici g. prof. dr. V. Koruna smo nabrali kot odgovor na prepovedan cvetlični dan 17 K. Za cvetlični dan v prid sokolstvu smo pa še posebej nabrali 38 K 20 v. Oba zneska sta se poslala kot dar Slovenski Sokolski Zvezi.

Vinska trgatve v Kozjanskem okraju. Pišejo nam iz Kozjega: Ko je spomladi zadela naše vinogradnike pozeba, si nismo mislili, da bode jeseni še tako lepo po vinogradih. Če še sedaj deževje ne skvari, bo letošnja trgatve prav dobra, posebno po vinogradih, ki so bili redno škropljeni. Virštanj in Bučka gorca izvrstno kažeta. St. Peter je žalibože okodovala deloma toča. Ne bo več dolgo in vinogradi bodo polni veselih trgačev in brenčev.

Iz Gradca. V petek se je mudil tu dež. posl. Kukovec. Bil je pri namestniku grofu Claryju, da se mu zahvali za njegov trud in podporo glede sanacijske akcije za Posojilnico v Šoštanju.

Koroško.

Rop na cesti. V Celovcu sta napadla dva neznanca na Rudolfovi cesti hišnega posestnika Simončiča in njegovo soprogo. Eden roparjev je potisnil gospodarja v jarek, drugi pa je iztrgal v tem hipu ženi iz rok torbico, v kateri je bila večja vsota denarja. O roparjih nimajo še nobene sledi.

Strelna je udarila ob priliki sobotne nevihte v gospodarsko poslopje Jakoba Marka pri Mozirju. Marko je bil s svojo 17letno hčerko takrat na skednju. Strelna je oba omamila, Marko se je vzdramil in

in je nesel hčerko na dvorišče, med tem pa se je razširil ogenj. Pogorelo je vse, škoda znaša čez 5000 K in za veliko presega zavarovalnino.

Mlad ponarejalec denarja. Pri zadnjem porotnem zasedanju se je vršila obravnava proti 18letnemu Sukalji, ki je sin neke beračice. Fant je bil obtožen, da je ponarejal 10 in 20vinarske novce. Porotniki so ga opróstili. Komaj je prišel dečko iz preiskovalnega zapora se je zopet začel pečati s ponarejanjem novcev. Ponovno so dohajale proti njemu ovadbe in končno so mladega goljufa zopet aretirali. Pri porotni obravnavi se je dečko kljub svoji bistroumnosti v svojem zagovoru ujel. Porotniki so ga obdolžili in sodišče ga je obsodilo na 10 mesecev težke ječe.

Primorsko.

Goriški deželni zbor. O bodočnosti goriškega deželnega zbora, ki je sklican na dan prvega oktobra se piše in govori zelo različno. Z veliko napetostjo se pričakuje, kaj bo in kako se bo obnesel ta korak vlade. Složni pa so vsi glasovi v tem, da ni upanja, da bi to zasedanje poteklo ugodno in da bi bilo dobičkanosno za celokupno deželo. Značilno je pri tem kakšno stališče zavzemajo v očiščeni splošni sodbi nemški listi. Graška »Tagespost« priobčuje o tem vprašanju daljši članek, v katerem pravi med drugim: Med tem, ko si je vlada pridržala odločitev glede sklicanja tudi novovoljenega goriškega deželnega zbora je sklicala goriški deželni zbor k jesenskem zasedanju obenem z deželnimi zbori na Kranjskem, Spodnje Avstrijskem, Salograškem in Tirolskem. To je dokaz, da je vlada prepričana o delazmožnosti novega deželnega zbora, dokaz, da jo je morala večina poučiti, da je uspešno delo zagotovljeno, kajti drugače bi si vlada pustila čas in preiskovala program različnih strank. Zaradi nezmožnosti za delo je bil razpuščen zadnji deželni zbor. Nasprotstva med strankami pa se do sedaj niso prav nič ublažila. Nasprotno zvarila se je v deželi tako čudna koalicija, da je ni nihče pričakoval. Z enim glasom večine je prejšnja leta vladala laška večina nad Slovenci. V zadnjem času pa smo opažali koalicije laških liberalcev s klerikalnimi Slovenci in obratno laških klerikalcev s slovenskimi liberalci. Pri zadnjem zasedanju je poglana koalicija laških liberalcev s slovenskimi klerikalci po anuliranju nekaterih mandatov manjšino v obstrukcijo, 6 laških klerikalcev je nato odstopilo, 5 slovenskih liberalcev pa se je absentiralo. In tako oskubljen deželni zbor je bil marca meseca letos razpuščen. Nove volitve niso prinesle v nacionalnem razmerju nikake spremembe. 15 mandatov imajo Italijani, Slovenci 14. Pač pa se je precej spremenilo razmerje med posameznimi strankami. Padli so laški liberalci pod laške klerikalce, nasprotno pa so si priborili slovenski liberalci zmago nad klerikalci in dosegli 10 mandatov med tem ko so si obdržali klerikalci komaj 4. Laški klerikalci so odklonili kompromis, ki so jim ga ponudili laški liberalci, tudi v slovenskem taboru ni edinstva in težko, da bi se dosegla kljub vsemu prizadevanju strank koalicija, ki bi omogočila uspešno delovanje bodočega deželnega zbora.

Arctacije. V Gorici so zaprli zaradi žaljenja cesarja 58letnega oskrbnika romanskega grofa Petra Rome, nekega 16letnega trgovskega pomočnika iz Červinjana in nekega 20letnega neznanca.

Veliko pozornost vzbujajo v Gorici nenadno vpokojenje deželnega tajnika in posla za dr. Pettarina, posebno ker niso znani vzroki, ki so to povzročili.

Ženska v lekarni. V Gorici je napravila skušnjo za lekarniško asistentinjo hčerka goriškega lekarnarja Lidia Gliubich. Ta bo prva lekarnarica na Primorskem.

Ustanovni občni zbor »Sokola« v Divači se je vršil dne 14. septembra t. l. ob 4. popoldne v gostilni g. J. Obesnela v Divači. Kljub neugodnemu vremenu zbralo se je številno občinstvo; posebno omeniti se mora lepo število bratov Sežančanov, ki so prišli pomagat graditi novo sokolsko gnezdo. Župa tržaška je bila oficijelno zastopana po bratu Ambrožiču, načelniku župe. Navzoči so bili še nakelski župan g. Strekelj in kot zastopnik vrlih Lokvičanov g. Srobotnjak sen. Občinstvo je bilo zbrano iz vseh slojev domačega kraja. Že od vsega početka je vladalo med zborovalci veselo razpoloženje, ki se je pa tekom zborovanja spremenilo v pravo navdušenje za sokolsko stvar. Zborovanje je vodil v imenu pripravljalnega odbora brat Ivan Roglič. Po dovršenih formalnostih in

čitanju pravil bilo je odrejeno zglašanje članov. Med zglašanjem članov je brat Ambrožič razložil in orisal sokolsko idejo in njene cilje. Neprestano pritrdjevanje in ploskanje po dovršenem govoru so pač dokazi, da so našle njegove besede rodovitna tla med poslušalci. Priglasilo se je skupno 49 članov. Na to vršče se volitve so imele sledeči izid. Za starost je bil izvoljen brat Ivan Obersnel, za podstarostu brat Josip Suša, za načelnika brat Ivan Roglič; ostala odborniška mesta so zasedli bratje Andrej Obersnel, Alojzij Rebec, Franjo Dovgan, Zmago Jančar, Albin Mlakar in Franjo Ziberna. Preglednikom računov bila sta voljena brata Lavoslav Brus in Alojzij Smole. Po končanih volitvah podeljena je bila beseda še novoizvoljenemu bratu starosti in bratu starosti iz Sežane potem županu bratu Štreklju, bratu Srobotnjaku sen. in slučajno navzočemu bratu Medicu iz Ljubljane. Vsi so z navdušenjem bodrili nove člane sokolstva k vstrajnemu delu v blagor svoj in domovine. Objubili so tudi po svojih močeh podpirati ravno vzletelega sokola. Vse govornike je občinstvo poslušalo z vidnim zanimanjem in je krepko pritrdjevalo njihovim besedam. Predsednik brat Roglič se zahvali vsem za obisk in trud nakar zaključil krasno uspešno zborovanje. Sledila je neprijetna medsebojna zabava, spremljana od zvokov divjaških tamburšev. Mladi sokolčki! dvigni se in plovi nad kamenitim krasom, klubuj burji in viharju in če morda neurje iztrga iz tvojega telesa kako prerese, nadomesti ga z drugim boljšim in močnejšim, da postaneš vreden sovratnik starejših tvojih bratov. Krepi se!

Tržaško pristanišče. Tržaško pristanišče, ki prednjači vsem našim pristaniščem, ni samo eminentnega, rekel bi življenjskega pomena, za avstrijsko trgovino, marveč igra tudi veliko vlogo v vrsti svetovnih pristanišč. Posebno vlogo igra v konkurenčnem boju svetovnih pristanišč s sredozemskimi pristanišči. Največja pristanišča, ki oskrbujejo srednjo Evropo so Amsterdam, Hamburg, Antwerpen, Bremen, Havre, Rotterdam, Marseille, Trst, Genova, Benetke in Reka. V teh 11 pristaniščih narašča rapidno promet, katerega še posebno pospešuje medsebojna konkurenca. Letni naraščaj v teh pristaniščih se ceni na okroglo 2,300.000 ton. Največji del tega letnega naraščaja odpade na pristanišči Antwerpen in Hamburg, njima slede Rotterdam, Bremen, Marseille in Havre. Genova in Reka sta ostali na prejšnjem stališču, pač pa se je dvignil takoj za temi največjimi pristanišči Trst z letnim naraščajem 203.600 ton. Ta naraščaj je povzročil v prvi vrsti promet z Ameriko, ki se je posebno povzdignil v zadnjem času. Če vpoštevamo odstotni naraščaj, zavzema Trst med vsemi temi pristanišči prvo mesto (595%), ostala pristanišča izkazujejo po 4, 3 in 2% naraščaja.

Kolera. V nedeljo se je razširila po Pulju govorica, da je obolel neki Rihard Kubec, ki je prišel peš iz Češke, za kolero. Prepeljali so ga v bolnišnico in ga preiskali. Preiskava je dognala, da mož nima kolere, marveč neko navadno črevesno bolezen.

Dnevne vesti.

+ Dnevni red XIV. seje deželnega zbora kranjskega dne 24. septembra 1913 ob 11. dopoldne. 1. Naznanila deželnozbornskega predsedstva. 2. Obljuba petih novoizvoljenih deželnih poslancev. 3. Volitev deželnega odbornika iz kurije mest, trgov in trgovske zbornice. 4. Namestna volitev enega člana iz skupine mest, trgov in trgovinske zbornice: a) v imunitetni odsek; b) v verifikacijski odsek. 5. Poročilo deželnega odbora o dopolnilni volitvi dveh deželnih poslancev iz kurije mest in trgov v volilnem okraju Ljubljana in dveh deželnih poslancev iz kurije veleposestva. 6. Poročilo deželnega odbora o volitvi deželnega poslanca iz volilnega razreda mest in trgov v volilnem okraju Tržič, Radovljica, Kamnik. 7. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga deželni račun za leto 1911. 8. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep melioracijskega zaklada za l. 1911. 9. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga izkaz dohodkov in stroškov ustanovnih zakladov za l. 1911. 10. Vlada predloga za načrtom zakona o dopolnilu zemljiških knjig s sprejetjem javne imovine. 11. Poročilo deželnega odbora glede zakonskega načrta o varstvu ptic. 12. Poročilo deželnega odbora o izporebici zakona o občinskih posredovalnih uradih. 13. Poročilo deželnega odbora o izvršitvi sklepov deželnega zbora. 14. Po-

ročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga deželni proračun za l. 1913. 15. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za občino Čelje l. 1913. 16. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za občino Hrenovice l. 1913. 17. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za občino Vrhniko l. 1913. 18. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za davčno občino (t. j. mesto) Postojno l. 1913. 19. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za krajno občino Planino pri Vipavi l. 1913. 20. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za krajno občino Vrabče l. 1913. 21. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za davčni občini Gorenje Jezero in Lipsenji, krajne občine Stari Trg pri Ložu. 22. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za davčni občini Jablanico v letu 1913. 23. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklad za davčni občini Bušča vas, Planina in Stojanski vrh krajne občine Sv. Križ pri Kostanjevici leta 1913. 26. Poročilo deželnega odbora v zadevi asanacije financ javnih bolnišnic v Krškem, Novem mestu in Postojni. 27. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi deželne podpore za zgradbo »Vajenškega doma« v Ljubljani. 28. Poročilo deželnega odbora o načrtu zakona glede dopolnitve določil o provokaciji v kranjskih agrarnih zadevah. 29. Poročilo deželnega odbora glede dovolitve za pobiranje nad 20% doklad za cestne namene. 30. Poročilo deželnega odbora o razdržitvi krajevne občine Cerknica in o ustanovitvi samostojne občine Begunje. 31. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklade po davčni občini Kal krajne občine Šmilhel pri Postojni. 32. Poročilo deželnega odbora o uravnavi deželne ceste Črnomelj-Vinica v črnomeljskem cestnem skladnem okraju, s predložitvijo dotičnega zakonskega načrta. 33. Poročilo deželnega odbora z načrtom zakona o pobiranju kanalske pristojbine v deželni stolnem mestu Ljubljana. 34. Poročilo deželnega odbora o proračunu deželnega melioracijskega zaklada za l. 1913. 35. Poročilo deželnega odbora o izpremembi zakona o občinskih takсах. 36. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% doklade po krajevni občini Dol pri Črnomlju v letu 1913. 37. Poročilo deželnega odbora o izpremembi meje med občinama Dolško in Dol in med občinama Dolško in Velika vas. 38. Poročilo deželnega odbora v zadevi ustanov za gojenje umetnostnih in glasbenih zavodov. 39. Poročilo deželnega odbora o dovolitvi za pobiranje nad 100% občinskih doklad za občino Trnovo l. 1913. 41. Poročila deželnega odbora s katerim se predlaga deželni račun za leto 1912. 42. Poročilo deželnega odbora s katerim se predlaga računski sklep ustanovnih zakladov za l. 1912. 44. Poročilo deželnega odbora s katerim se predlaga računski zaključek Kranjske deželne banke v Ljubljani za l. 1912.

+ Klub narodno - naprednih deželnih poslancev. Za načelnika kluba narodno - naprednih deželnih poslancev je izvoljen gospod dr. Karel Triller, za njegovega namestnika pa gospod dr. Fran Novak.

+ Ljubljanskemu učitelstvu. V četrtek popoldne od 4. do 5. se bo vršila v mestni dvorani pod predsedstvom gospoda župana skupščina učitelstva slovenskih in nemških šol ljubljanskih, da si izvoli svoje zastopnike v c. kr. mestni šolski svet. Kakor znano, so pri zadnji učiteljski skupščini, ki je bila dne 28. novembra lanskega leta, zmagali s svojimi kandidati napredni učitelji. Proti tej izvolitvi so morali na pritisk klerikalnih vodilnih krogov učitelja Matija Janežič in Adolf Sadar ter katehet Janez Smrekar vložiti kar tri rekurze na deželni šolski svet, oziroma na naučno ministrstvo. Zoper te rekurze se je pa pritožilo na naučno ministrstvo zopet napredno učitelstvo. Naučno ministrstvo ni ugodilo klerikalcem v nobeni točki, potrdilo je pa sklep deželnega šolskega sveta, vsled katerega je eden naprednih kandidatov (gosp. Režek) potrjen, voliti pa bo nanovo enega učitelja-veščaka in dva namestnika. Klerikalci so že na »delu« ter pritiskajo na učitelstvo tam, kjer ga najbolj boli: v plači! Dr. Zajcev zaupnik Janko Nepomuk Jeglič obljublja službe, stanovanjske in draginjske do-

klade na vse strani, oziroma grozi s sistiranjem draginjskih doklad. To je umazano in nemoralno, da se izkorišča učiteljska beda in revščina v sebične in strankarske namene ter na tak ostuden način demoralizuje učitelstvo. Ali v ljubljanskem učitelstvu so še trdni značaji, veliko več značajev, kakor koritarjev. Med ljubljanskim učitelstvom je navzlic vsem zapeljivim obljubam in vsemu podkupovanju s stanovanjskimi in draginjskimi dokladi še mnogo značajnih in stanovsko zavednih učiteljev in učiteljic, ki ne prodajajo svojega prepričanja in svojega stanu za južne groše in srebrnike, čeprav žive v bedi in pomanjkanju. — Rečejo so sicer materialno, toda bogati so v duši in značaju in zato vredni vsega spoštovanja. Bogati v duši in značaju so tudi vsi tisti, ki jim je deželni odbor z namenom, da bi jih podkupil v klerikalne namene, podelil doklade, a so ostali tako trdni, da raje izgube doklade, kakor bi pa prodali svoj značaj, svoje tovariše in svoj stan. Klobuk doli pred njimi! — Zato pa dajmo v četrtek vsi, ki smo enih misli in enega srca, duška tem svojim notranjim čutilom, pa če imamo doklade, ali če jih nimamo, ter volimo Janeza Levca kot člana, Franca Črnagoja in Frana Škulja pa kot namestnika. »Pogum v srce, na čelo znak poštenja, — mož ne boji se borbe in trpljenja« — pravi naš Gangl. — Napredni učitelji.

+ 20. september v Črnomlju. V spomin na 20. september so zopet vihrale črne zastave v Črnomlju. Nekateri patentirani patriotje so slutili že veleizdajo in župan je zapovedal takoj sneti zastave. Ker se pa te zahteve seveda ni ugodilo, je bila vsa mestna policija mobilizirana, da je odstranila pohujšanje. Obenem pa je bil dostavljen dotičnemu hišnemu posestniku sledeči odlok:

»Z ozirom na narodnost raznih tu zaposlenih delavcev, ki se z razobešanjem črnih zastav na Vaših treh hišah le razburja, so se bati kake demonstracije. Vsled tega se iz policijskih virov zaukaže, da zastave takoj odstranite. Proti temu odloku se smete pritožiti na tukajšnje sl. c. kr. glavarstvo. Mestno županstvo Črnomelj, dne 20. septembra 1913.

Župan: Doltar.

Ne vemo, kdo je dal povod temu velepatritotičnemu dejanju, ko so vendar lani nemoteno visele črne zastave; delavci so bili pa tudi že lani tukaj. Sploh pa je izgovor z delavci nesmisel. Ljudje, ki tako pasje žive, kakor Lončaričevi delavci, se ne brigajo, še manj pa razburjajo zaradi kakšne zastave, in končno pa tudi nemških prebivalcev tu ni, kar pa naš župan sam dobro zna. Ako se pa razburja par nemških uslužbenecv (pa ne delavcev!) Lončaričeve firme; vendar ni župan slovenskega mesta Črnomelj njihov ponižni hlapci! Mogoče pa je imel prosluli Vidmar ali Kapš ali kdo drugi teh »narodnih junakov« svoje prste vmes? Skandal je to prve vrste! Apeliramo na napredne občinske odbornike, da pri prvi seji obračunajo z gosp. županom Doltarjem. Takega župana mora biti sram, da se sploh še prikaže v slovensko družbo. Ali klerikalci res ne poznajo več nobene narodnosti?

+ Kje je blamaža? Iz Kranja: »Palme«, ki jih je dosegel dr. Lampe z Završnice, bi mu zadnji »Gorenec« najrajši po klerikalni navadi kar ugrabil. Znašel je, da je to velika blamaža, če se poroča, da je poljedelsko ministrstvo delo na Završnici telegrafično ustavilo, in se trudi to vest demantirati. Rad bi delo na Završnici kar sam nadaljeval, posebno ker se g. Anton Koblar na stavbe tudi močno razume. Nas Kranjci bi potem osrečali s to elektriko, da načelniku »meščanske zveze« g. prof. Marinkotu ne bo več treba iti z deputacijo za njo prosit dr. Lampe.

— Izmišljene obdolžitve. Zadnje dni smo doživeli kar več slučajev, da so prišle v liste popolnoma izmišljene stvari o mestnih uradnikih. To je bil doslej monopol »Slovenca«, včeraj pa je v to zašel tudi »Dan« ter obdolžil bivšega policijskega komisarja Jančigaja, da je v preiskavi. Danes je gosp. župan dr. Tavčar uradoma v »Dnevnu« konstatiral, da je to popolnoma neresnično.

— Socijalno-demokratska stranka je imela snoči pri »Leonu« shod, na katerem je sprejel resolucijo, zahtevajoč za deželni zbor splošno in enako volilno pravico po proporcionalnem sistemu.

— V šolo »Glasbene Matice« se je letos vpisalo še večje število učencev kakor lani do istega časa, kar kaže veliko veselje mladine do glasbene izobrazbe.

— »Glasbena Matica« naznanja, da se vrši vpisovanje za brezplačni pouk v petju ljudsko-šolske mladine še ves tekoči teden vsak dan od 1/5.

do 1/6. v pisarni »Glasbene Matice«, v nedeljo, dne 28. pa od 10. do 11. ure. Ob 11. uri na se zbera vsi za petje vpisani učenci v šolski dvorani, da se razdelijo v oddelke in določijo tedenske učne ure.

— Naša mladina. Včeraj, 22. t. m., je napravila gdnja. Nadina Komotar iz Vrhniko na tukajšnji I. državni gimnaziji izpit iz latinščine za 6 gimnazijskih razredov s prav dobrim uspehom; z enakim uspehom je imenovana, ki je bila celih šest let gojenka »Mladike«, tudi napravila letos maturo na tukajšnjem dekliškem liceju in sicer med drugim tudi iz italijanščine. Posvetila se bo farmaciji. Iskreno čestitamo njej in toplotno priporočamo »Mladiko«.

— Suspendiran od službe. Magistratna disciplinarna komisija je v svoji včerajšnji seji odobrila predlog gosp. župana, da se suspendira od službe magistratnega pisarniškega asistenta Jurka Javernika.

— Prvotni imenik ljubljanskih porotnikov je bil od 11. do vstetega 18. t. m. v mestnem popisovalnem uradu javno razgrnjen. Proti njegovim sestavi ni bilo nobenega ugovora. Imenik šteje 547 porotnikov.

O Johanci, ki krvavi pot poti, nam pišejo iz Vodice: V petek, 12. t. m., je »svetnica« Johanca zopet močno krvavela: kar trikrat eno samo popoldne. Prišel je je opazoval tiste dni tudi oče Valjavec, Salezijanec iz Ljubljane. Istočasno je bila z njim v Johanci sobi neka gospa. Stala je ob vzglavju svetnice in jo opazovala, kako »krvavi pot poti«. Pozorno je motrila Johanco in res opazila nekaj sumljivega. Namignila je poleg stoječemu patru in leta je segel pod odojo in privlekel izpod nje steklenico — rdeče tekočino. Zavihlale je steklenico in jo vrgel »svetnici« v obraz, rekoč: »To je torej tvoja Marjica!« V tistem hipu je tudi priskočil župnik in jel kričati: »Nič več se ne bo to pri meni godilo!« Toda »svetnica« ni prišla iz ravnotežja. Jela je zatrtjavati, da lovi sveto rešno kri, da jo bo nesla na pokopališče in da z njo rešuje verne duše iz vic. Če so župnik in navzoči verjeli njenemu zagovoru, ne vemo, vemo samo to, da hodi od tistega časa »trpet« k svoji sestri v Repnje. Prav hudo je bilo njeno »trpljenje« zlasti v kvaternem tednu. Posebno hudo je »krvavi pot poti« v ponedeljek, kar do 11. ponoči. V pozni uri je poslala sestro po duhovnika, češ da bo umrla. Sestra je šla klicat cerkvenika, a ta, ki že dobro pozna Johancino muhe, ni hotel zbuditi duhovnika. In tako živi »svetnica« še danes in še menda vedno »krvavi pot poti«. Gosposka pa še vedno mirno gleda in trpi te nezasišne skandale, ki se zde mogoči samo še v srednjem veku. Ali res ni nikogar v deželi, ki bi napravil konec temu brezvestnemu varanju nekega in neumnega ljudstva?

Umrla je v Litiji gdnja. Amalija Jenko v 69. letu starosti. P. v m!

S pestmi. Ze parkrat kaznovani bojeviti in fanatični župnik v Kolo vratu Knol je bil te dni pri okrajnem sodišču v Litiji zopet obsojen in sicer na šest dni zapora, ker je svojo oliko kahal s pestmi. V pašaliku dekana Riharja so sicer duhovniki v vednih preprih s farani, a vendar je prav žalostno znamenje časa, da se dobe med njimi močje, ki se spozabljajo tako daleč, da jih mora sodišče obsojati v zapor.

Umrl je v Ribnici ondotni dekan, častni kanonik, gosp. Fran Dolinar. Pokojnik je bil spoštovan in priljubljen v vseh krogih in je tudi pri političnih nasprotnikih užival simpatije.

Krvavi poboji med železniškimi delavci. Zadnja nedelja in ponedeljek sta bila za železniške delavce na progi Ruprč vrh-Birčna vas zopet nevarna dneva. Pijača jih je tako razžejala, da so se začeli med seboj klati. V ponedeljek popoldne so pripeljali orožniki 11 teh fantov v Novo mesto. Bajse se je zgodilo več krvavih spopadov in je eden pretepačev obležal zaklan.

Hitrost avstrijskih pošt. Pod tem naslovom smo priobčili pritožbo nekega ljubljanskega davkoplačevalca o poštinih razmerah. Na to pritožbo nam piše poštni urad v Vodica: Kar se tiče denarnih pošiljatev potom poštinih položnic, naj se dotični davkoplačevalec obrne naravnost na poštohranilnični urad na Dunaju, kajti zneski plačani s pošto položnico, kakor znano, se samo prepisejo na čekovni račun dotičnega naslovljenca, torej nima poštni urad s tem prav nič opraviti. Zavitek s papirjem oddan v Ljubljani dne 6. t. m. pod št. 1670 je došel sem 7. t. m. in bil glasom podpisani dotične spremnice dostavljen 7. t. m. Oni zavitek pa, o kojem dotičnik trdi, da je bil tu sprejet že 12. t. m. in mu bil dostavljen šele 15. t. m., je bil glasom tukajšnjih uradnih listin sprejet šele 13. t. m. in bil isti dan ob 9. dopoldne odposlan do Št. Vida, kjer čaka vsaka pošilja-

tev popoldanskega vlaka; če se pa zavrti v soboto zvečer in ob nedeljah ne dostavljajo, je moral ostati do ponedeljka na ljubljanski pošti; torej je bil poštni urad v Vodica popolnoma brez vzroka napaden.

Iz Kovorja pri Trziču. Satanska nagajivost lastnika c. kr. poštne nabiralnika g. Ivana Praprotnika v Kovorju pri Trziču napram naročnikom naprednih listov presega vse meje diabolice hudobije. Skozi leta sem hodim vsak dan k poštnemu nabiralniku v Kovor osebnostno iskat svoj izvod »Slov. Naroda«, kateri se mi — mimogrede omenjeno — prav pogostoma bogsigavide nekam zavlačuje in skriva. Tudi včeraj — 21. septembra t. l. grem v Praprotnikovo hišo po svoj izvod »Naroda«. Za mizo v hiši sedi na moji sobotni številki »Slov. Naroda« Praprotnikov čevljarski učenec — (Praprotnik je čevljar.) J. Klemenčič. Srpo me fantalin pogleda in se zadere nad mano: »Kaj hočeš?« — Prosim moj »Narod«, bila je moja prošnja. »Kdo pa si ti?« zadere se vnovič čevlj. učenec nad menoj. »Poznate me dobro — saj vendar prihajam skozi leta tu sem k vam vsaki dan po »Slov. Narod« — in vi sedite tu v kotu pri tej čevljarski delavni mizici.« — Pri pomnim tu, da v Kovor prihaja edini samo moj izvod »Slov. Naroda«. Finalet: Nisem poprej dobil svojega izvoda »Slov. Naroda«, dokler nisem — ošabnemu — poštarju — v osebi 14letnega Praprotnikovega čevljarskega učenca — ponižno moral povedati: »Jaz sem Fran Gros vpo kojeni nadučitelj od tu.« — Sedaj mi je gospod »poštar« izvelkel moj list izpod onega dela svojega čevljarskega telesa, ki se tam začne, kjer hrbet zgubi svoje ime — Kaj poreče k temu c. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu? Kaj c. kr. poštni urad v Trziču? — Ne motim se, če domnevam: »Prav se ti godi — zakaj si pa »liberalec«. Avstrijsko —! Kaj ne? — Fran Gros, nadučitelj v p. — Na Loku pri Kovorju blizu Trziča, dne 21. septembra 1913.

Zahvala. Vsedijaška akcija potom nabiralnih pol v Idriji je donesla 243 K 14 v. Za ta lepi upeh se zahvalujemo vsem požrtvovalnim nabiral-kam gdnjam. Edki in Zdenki Bloudek, Olgi Burnik, Albini in Davorinki Dežela, Minki Gruden, Anici in Leopoldinki Kos, Mici in Leni Lapajne, Mileni Novak, Pepci Pišlar in Mici Šinkovec. Iskrena hvala tudi vsem darovateljem.

Idrijski kraj. odbor O. V. P. O.

Oekološka raziskovanja v Postojnski jami. Dočim raziskovalcem niso bili znani natančni življenjski pogoji, razmerje za razvitek, množitev itd. po jamah živeče faune, je ta nedostatek v jamoslovju sedaj docela odpravljen. Biolog dr. Franc Megušar je opazoval letos vse to skoraj 12 mesecev v Postojnski jami. Po dognanih fizikalčnih (določitev zračnega tlaka, vlage in temperature) in kemičnih (množina ogljenihve kisline in zraka itd.) pogojih, kakor tudi svetlobe v jami v različnih letnih časih, se je zamoglo življenje jamskih živali natančno določiti. Raziskovanja, ki so dolgo trajala in se je moralo postaviti mnogo samoregistrirajočih aparatov v jami in zunaj iste, so bila združena z velikimi stroški in so se zamogla izvršiti le z izdatno podporo od strani c. kr. akademije znanosti na Dunaju.

Kinematograf »Ideal«. Spored za torej, sredo in četrtek je sledeč: 1. »Fridolin se hoče učiti rusčine.« (Humoreska.) — 2. »Izgubljeni sin.« (Italijanski umetniški film v 4 delih.) Pri vseh predstavah. — 3. »Maks v virači mačke.« (Učinkovitost z Maks Lindnerjem.) — 4. »Obleke ne delajo vedno ljudi.« (Italijanska veseloigra.) — V petek specialni večer z dramo »Za visoko ceno.« — V soboto: »Ljudje in krinke.« (Detektivska drama v 3 delih.) — »Maks in ljubezen.« (Veseloigra.)

Ogenj. Včeraj okoli pol 4. popoldne so opazili, da se iz kleti hiše »Glasbene Matice« v Vegovi ulici močno kadi. Ker se je na neznan način v kleti vnel papir, zaboji i. dr. ter je bila nevarnost, da se ogenj ne razširi, so poklicali oddelek reševalnega in gasilnega društva, ki je prišel takoj na lice mesta in ogenj pogasil.

Predrzna tatvina. K tozadevni sobotni notici se nam poroča, da kolo na magistratu ni bilo ukradeno z magistratnega dvorišča, marveč si ga je bil nekdo brez vprašanja izposodil ter se z njim odpeljal, ne da bi ga bil kdo videl. Kolo je pozneje pripeljal nazaj.

Bankovec za 10 kron je izgubil uslužbenec pogrebnega zavoda Jos. Turk v petek ob pol 11. na glavni pošti. Najditelj, ki je znan, naj ga odda, če se hoče izogniti nadaljnjim sitnostim, v pisarni omenjenega pogrebne-ga zavoda.

Čevelj izgubljen. Franu Sajoviću, čevljarju, Prešernova ulica 9. na dvorišču, se je izgubil čevelj od pošte do Prešernove ulice. Kdor ga je našel, naj ga prinese nazaj.

Društvena naznanila.

»Sokol II.« naznanja, da je sklenil započeti s telovadbo ženskega šolskega naraščaja. Pozivlja torej vse cenjene starše, ki jim je do zdravja in krepkega otrokovega življa, da vpošljejo svoje hčerke v sokolsko telovadnico. Redni pouk v telovadbi se prične v sredo 1. oktobra od pol 6. do 7. ure zvečer v šolski telovadnici II. mestne deške šole na Cojzovi cesti (na Grabnu). Vpisnine ni nobene, kakor se bo tudi poučevalo brezplačno. Na zdar!

»Sokol II.« naznanja svojemu članstvu, da priredi v soboto 27. t. m. poslovilni večer svojim članom, ki odhajajo k vojakom, v gostilni pri br. Kavčiču na Privozu. Bratje, pridite polnoštevilno, da se zadnjikrat sestanemo v veseli sokolski družbi Na zdar!

I. sestanek slovenskih tehnikov v Ljubljani. Ob veliki udeležbi se je vršil v dne 20. in 21. kimavca t. l. I. sestanek slovenskih tehnikov v Ljubljani. Sestanek je priredilo »Akademično društvo slovenskih tehnikov na Dunaju« s sodelovanjem društva »Kras« na Dunaju, »Kluba slovenskih tehnikov v Pragi«, »Kluba slovenskih tehnikov v Gradcu« in črških slovenskih tehnikov. — Razveseljivo je predvsem dejstvo, da je prišlo mnogo zunanjih udeležencev — kar je dokaz, da je vladalo veliko zanimanje za to prireditel. V soboto 20. t. m. dopoldne so odšli udeleženci sestanka v opekarno Vi-dic & Komp. na Viču, kjer jim je vodstvo in lastništvo trdke, predvsem tovarnar g. Ogorelec, na najljubeznivejši način razkazalo zelo zanimivi tovarniški obrat, ki je eden največjih te vrste na slovenskem jugu. Po ogledu tovarne je trdka nadvse gostoljubno pogostila posetnike. Popoldne je razložil v mali dvorani Mestnega doma ing. Janko Mačkovšek na podlagi tozadevnih načrtov, ki jih je v to svrhu iz dobrohotne prijaznosti prepustil g. mestni stavbni svetnik ing. Matko Prelovšek, bistvo regulacijskih del v Ljubljani. Končno je tudi razložil načrte novih ljubljanskih mostov. Nato so odšli tehniki, okrog 50 po številu pod vodstvom ing. J. Mačkovška v strugo Ljublanice, kjer jih je sprejel imenom stavbnega vodstva za osušitev Barja g. ing. Orel in jim razkazal zanimiva regulacijska dela. Zvečer je predaval ob veliki udeležbi tovariš cand. chem. Srečko Ferjančič (Curih, Švica) »O entropiji in koncu sveta«. Predavanje je bilo znanstveno in je pričalo o veliki vnemi, s katero je preučaval predavatelj omenjeno temo skozi dve leti.

V nedeljo 21. t. m. dopoldne se je vršilo v mali dvorani Mestnega doma zborovanje slovenskih tehnikov. Zborovanje so počastili z udeležbo podpredsednik »Društva inženirjev v Ljubljani« g. ing. Turk, urednik tehn. strokovne revije »Vijesti« g. ing. Gustinčič, nadalje gg. ing. Fischer in ing. Mačkovšek, ing. Domicelj in ing. Tavčar. Na zborovanju je bilo navzočih okrog 50 slovenskih tehnikov; veliko je bilo med temi zunajih tovarišev — prišli so celo tovariši iz Trsta, Goriske in Štajerske. Opazili pa nismo precej ljubljanskih tehnikov, ki so se odtegnili v teh dneh vsakemu stiku s tovariši; večini te vrste tehnikov primanjkuje pač čuta stanovske zavesti. O važnih sklepih tega zborovanja bomo poročali. —ak—

Razne stvari.

* Ponesrečen vojaški avtomobil. Pri Hajmasherju je trčil vojaški avtomobilski vlak v obcestni kanalen. Vsled trčenja so padli štirje vojaki s prvega voza. Trije vozovi so jih prevozili. Na mestu sta obležala mrtva topničarja Tokulil in Sendrič, Spreitzer pa je težko ranjen, četrti ponesrečenec ni poškodovan.

* Županska volitev v Tridentu. Pri včerajšnji volitvi tridentinskega župana je bil izvoljen za župana bivši podžupan Viktor Zippel in sicer z 20 proti 9 glasovi. Pred volitvijo so sprejeli občinski svetniki protestno izjavo, ker ni bil potrjen preje izvoljeni župan Manzi. Volitev podžupana so odgodili do prihodnje seje.

* Tempel Venere. V Lvovu je aretirala policija 40letno vdovo Marciuch, ki je dajala proti bogati odškodnini svoje stanovanje na razpologo mladim ženam in dekletom, kjer so se shajale s svojimi ljubimci. Obiskovali so ta tempel Venere pretežno bogati trgovci in visoki vojaški in civilni uradniki. Posebno kom-

promitirana je žena nekega višjesodnega svetnika, ki je vodila s sabo več deklic znanih rodbin, dalje več žena višjih častnikov in hčerka nekega policijskega nadkomisarja.

*** Atentat na procesijo.** V Melunu na Francoskem je napadel neki neznanec procesijo, ki je šla skozi mesto. Izstrelil je več strelcev iz samokresa in težko ranil župnika Candrova in neko 19letno deklico. Po hudem boju, pri katerem je bilo ranjenih več oseb, so napadalca zvezali in odpeljali v zapor. Preiskava je dognala, da je napadalec neki Sitte, ki je pobegnil pred več leti iz blaznice, kamor so ga spravili vsled verske blaznosti.

*** Avtomobilske nesreče.** Pri Schlöglmühlu je trčil avtomobil trgovca Maderja iz Payerbacha, v katerem se je vozil ritmojster 12. dragonskega polka pl. Tilzer s svojo ženo in 3 otroci v spremstvu dr. Mikuža, v avtomobil Alfreda Gruna. Potniki so padli iz voza in se nevarno poškodovali. Oba avtomobila sta bila za nadaljno vožnjo nerabna. — V bližini Lillesa na Francoskem je trčil brzovlak na nekem prelazu v neki avtomobil in ga vlek 100 metrov s sabo. Voz je popolnoma razbit, potniki so tako razmesarjeni, da jih ni mogoče spoznati.

Telefonska in brzojavna poročila.

Parlament.

Dunaj, 23. septembra. »Slovenska korespondenca« poroča: Ze te dni bo storila vlada potrebne korake, da se reši mali finančni načrt tekom jesenskega zasedanja, da stopi mali finančni načrt 1. jan. 1914 v veljavo, ob enem pa tudi službena pragmatika za državne uradnike. Tudi naj se do tedaj izvrše deželni odkazi.

Lex Kolisko.

Dunaj, 23. septembra. Nižjeavstrijski Nemci se trudijo na vse mogoče načine, da bi se uveljavil zakon Kolisko, ki bi izključil češki jezik popolnoma iz Nižnje Avstrije. Državni poslanec dr. Pollauf je izjavil, da gre pred vsem za to, ali naj ostane Dunaj glavno mesto nemške Ostmarke, ali naj postane glavno mesto slovenske Westmarke. Najvišji krogi se morajo bati avstrijskih Nemcev! Nemci morajo določiti svoje stališče napram vladnim predlogom glede zvišanja rekrutnega kontingenta po stališču, ki je bo zavzela vlada v vprašanju zakona Kolisko. Zaradi svojih zahtev na Češkem naj vprizore Nemci nekako splošno stavko v vsakem oziru torej tudi bojkot.

Od 12. do 1. ponoči so nato udeleženci na tem famoznem zborovanju, — Nemci so jih videli 500, — razgrajali po ulicah in kričali »Doli s Čehi! Ven z zakonom Kolisko!«

Zvišanje rekrutnega kontingenta.

Dunaj, 23. septembra. »Neues Wiener Tagblatt« ima oficijozno poročilo iz Budimpešte glede zvišanja rekrutnega kontingenta. V tem vprašanju ni prišlo med vojno upravo in ogrsko vlado do nikakega principijalnega sporazuma. Ogrska in avstrijska vlada sta si v tem edini, da morajo biti z ozirom na slab gospodarski položaj države vojaške zahteve reducirane na minimum in da morajo biti te zahteve za celo vrsto let tako fiksirane, da vojna uprava ne bo mogla nastopiti zopet z novimi zahtevami. V krogih ogrske vladne stranke zatrjujejo, da obstajajo med grofom Tiszo in vojnim ministrom znatne difference.

Odstop šefa generalnega štaba.

Dunaj, 23. septembra. Oficijozno se demantirajo vesti o odstopu šefa generalnega štaba barona Conrad. V vojaških krogih pa se te vesti kot verodostojne vzdržujejo. Kot njegov naslednik pride baje v poštev poleg graškega divizijskega poveljnika Gelderna tudi generalmajor Čičerič, ki je bil avstrijski vojaški ataše v rusko-japonski vojni.

Češko - nemška pravna pogajanja.

Praga, 23. septembra. Vlada se trudi na vse mogoče načine pripraviti vse potrebno za češko-nemška pravna pogajanja. Slo baje ne bo več za jezikovno vprašanje pri deželno knežjih uradih na Češkem, marveč za jezikovno vprašanje pri avtonomnih uradih, za novi deželni red in za nov volilni red s četrti kurijo. Gre sedaj, kakor se zatrjuje ali za sporazum ali pa za oktroo.

Volilna reforma na Tirolskem.

Briksen, 23. septembra. Nemški nacionalci so sklenili odkloniti obe volilni predlogi. Nemci zahtevajo, da se obstoječe razmerje nemških in italijanskih mandatov ne izpremeni. Zahtevali so tudi uvedbo volilne

dolžnosti in ureditev mestnih mandatov.

Inomost, 23. septembra. Krščanski socialci so pripravili nekoliko odnehati. Zastopniki trgovskih in obrtniških zbornic naj se imenujejo kakor do sedaj v plenumu zbornic. Pripravljeno so tudi priznati osebno dohodarino v polnem obsegu za četrti kurijo. Nemškonacionalni krogi označujejo tudi to za nesprejemljivo. Oni zahtevajo zvišanje nemških mestnih mandatov, drugo geometrijo volilnih okrožij in še razno drugo. Nemški nacionalci dolže krščanske socialce narodne izdaje.

Gališke zadeve.

Lviv, 23. septembra. Poljska ljudska zveza z vsepoljaki in krščanskimi socialci zahteva takojšno sklicanje gališkega deželnega zbora.

Hrvaška.

Zagreb, 23. septembra. Voditelji Frankove stranke se hočejo odločiti od zagrebškega strankarskega vodstva ter na lastno pest kandidirati pri prihodnjih volitvah. Ti politiki hočejo ustanoviti novo stranko, ki bo v državopravnem oziru prevzela program stranke prava, v gospodarskih vprašanjih pa bo agr. stranka. Nezadovoljnosti v Frankovi stranki je krivo dejstvo, da je bilo vsled balkanskih dogodkov mnogo kmetov oškodovanih zlasti v volilnem okraju Novi Marof. Zatrjuje se, da dr. Horvat tam ne bo več kandidiral.

Zagreb, 23. septembra. Tukajšnji politični krogi pričakujejo od četrikovega ministrskega sveta važne odločitve v hrvaških vprašanjih.

Budimpešta, 23. septembra. Bivši hrvaški ban baron Rauch piše v »Jugoslavanski korespondenci«: Moje mnenje je, da je v eminentnem interesu cele monarhije, da se reši hrvaško vprašanje, v katerem kulminira jugoslavanski problem tako, da bodo dane garancije, da bodo imeli v bodoče na Hrvaškem besedo samo državo vzdržujoči elementi. Hrvaško vprašanje je postalo z ozirom na ustvaritev Velike Srbske najvažnejše vprašanje cele monarhije in nastale bi lahko nepredvidne konsekvence, če bi se našla drugačna rešitev, kakor ta, da se zedinijo oni elementi, ki so resnični pristaši unije z Ogrsko in v svojem mišljenju napram skupni monarhiji to, kar označujemo s črno-žoltim. Tako Rauch.

Budimpešta, 23. septembra. Ogrski politični krogi zatrjujejo, da se grof Tisza glede rešitve hrvaške krize še ni odločil. Ogrski ministrski predsednik stoji pred tremi možnostmi:

1. Kooperacija Frankovcev in Rauchovcev v smislu čisto hrvaškega in unionističnega programa.
2. Sestava saborske večine in ustvaritev možnosti vladanja s pomočjo hrvaško-srbske koalicije.
3. Kooperacija starounionistov s koalicijo.

Grof Tisza je osebno za drugo možnost, grof Khuen pa, ki ima še vedno v hrvaških vprašanjih mnogo vpliva, pa se zavzema za tretjo alternativo.

Železniška nesreča.

Budimpešta, 23. septembra. Danes dopoldne je trčila na glavnem kolodvoru neka lokomotiva v omnibus. Dve osebi sta bili na mestu mrtvi, 5 oseb umira, 10 jih je bilo težko ranjenih.

Požar.

Budimpešta, 23. septembra. Trg Berkeny na severnem Ogrskem je včeraj pogorel. Samo šest hiš je bilo zavarovanih.

Avstrijsko - srbski trgovinski načrt.

Belgrad, 23. septembra. Semkaj so došla poročila z Dunaja, da je avstrijsko vnanje ministrstvo izdelalo nov trgovinski načrt, s katerim naj se uredi trgovinske in gospodarske razmere med Avstro-Ogrsko in med Srbijo. Avstrijsko zunanje ministr. bo poslalo ta načrt neoficijalno v Belgrad, da ga tam preštudirajo. Ko se bo vrnil srbski min. predsednik Pašić, se bodo pričela na podlagi tega načrta tozadevna oficijalna pogajanja.

Nemčija in Francoska.

Pariz, 23. septembra. »Excel-sior« razmotriva položaj ob nemško-francoski meji ter pravi: Vse kaže, da se trudijo v Nemčiji združiti pri Belfortu velike vojaške oddelke. Na Francoskem bo treba ustanoviti zato nov armadni zbor. Priprave za to se že vrše. Kakor hitro mogoče mora imeti Francoska proti Alzaciji dva armadna zbora in sicer 7. in 21. zbor.

Mednarodna finančna komisija.

Pariz, 23. septembra. Mednarodna finančna komisija, ki je bila odgodela na oktober, se je zopet odgodila na nedoločen čas.

Mehika.

Washington, 23. septembra. Mehikanski konstitucionalisti poročajo, da je bil polkovnik Francesco Caudenas, ki je baje umoril Madera, v bližini Mechoacane umorjen, ker so se bali, da bi utegnil izdati povelja, ki jih je dobil v noči, ko je bil Madero umorjen. Takrat je bil Cardenas poveljnik čet, ki so imele nalogo prepeljati Madera iz njegove palače v ječo.

Kitajsko - japonski spor.

Berolin, 23. septembra. Iz Petrograda prihajajo poročila, da so nemška, angleška in francoska vlada sporočile japonski vladi, da bi bile prisiljene, če Japonska zasede Nanking, storiti isto.

Dogodki na Balkanu.

Albanski roparji. — Pred vojno z Albanci.

Dunaj, 23. septembra. Listi poročajo iz Belgrada: Po srbskih vojaških poročilih z dne 19. in 20. t. m. se boji z Albanci vedno bolj širijo ter prihajajo vedno nevarnejši. Albanske kolone, več tisoč mož, so že od petke sem zapletene v hude boje. Albanske čete imajo popolnoma moderno orožje, namesto artilerije pa se poslužujejo ročnih bomb. Napadi na Dibro so bili posebno hudi. Tam so poskusili Albanci napad ponoči. Razvil se je silno krvav boj. Albanci so v tem boju izgubili 70 mož, na srbski strani je bil ubit podčastnik Pallić. Albanske čete so zbežale. Srbi so nato zasedli vas Peškopeja. Iz Djaloviće poročajo tudi o krvavih spopadih. Tam so izgubili Albanci 150 mrtvih in še mnogo več ranjenih. Na celi meji se vrše spopadi in srbski obmejni poveljniki so zaprosili za ojačenja. Malisori so pri Rijek Djalovici izvršili napad na Srbe ter zasedli nekaj srbskih vasi. Vendar so jih Srbi kravo zavrnili. Albanci so imeli 200 mrtvih, na srbski strani pa je bilo 32 mrtvih in ranjenih, med njimi tudi nekaj častnikov. Srbi so zasedli važne strateške točke. Isa Boljetinac poveljuje skupaj z nekaterimi bolgarskimi častniki četi nad 5000 mož. Pri Biskupiji je prišlo do krvavega boja, v katerem so izgubili Albanci 170 mrtvih, na srbski strani je padel en stotnik in 42 vojakov. 27.000 oboroženih Albancev koraka proti Dibri.

Dunaj, 23. septembra. Kakor iz vemo iz zanesljivih virov, je imela srbska akcija pri velekaibnetih uspeh. Srbija je namreč obvestila velekaibnete, da bo storila odločilne in energične korake proti upornim in vpadajočim Albancem. Med velekaibneti se je vršila nato izmenjava misli. Komisija za določitev severnih albanskih mej bo odšla v krakem na mejo, da dožene, koliko je resnice na albanskih vpadih. Kakor hitro bodo dobili velekaibneti obvestilo, da so vpadisti sistematični in organizirani, se hoče tripelententa zavzeti za to, da dobi Srbija polno moč, da z energičnimi operacijami napravi mir.

Dunaj, 23. petembra. Kakor poročajo verodostojne vesti iz Albanije, je Esad paša trdno odločen sestaviti v Draču posebno vlado in se izklicati za ministrskega predsednika. Položaj Izmail Kemala in provizične vlade velja za brezupen. V Valono je prispelo nekaj pristašev Izmail Kemala, katere so pognali Esadovci. Z albanske strani se zatrjuje, da so prišli ščitit Izmail Kemala.

Avstrija in Bolgarska.

Praga, 23. septembra. »Češke Slovo« poroča, da je bolgarski zunanji minister Genadijev demantiral odločno vesti, da bi bila obstajala kdaj med Avstrijo in Bolgarsko kaka pogodba za razdelitev Srbije.

Bolgarska in Turčija.

Carigrad, 23. septembra. »Tasvir i Efkiar« demantira vesti o sklepu bolgarsko-turške entente ali zveze.

Grki in Bolgari.

Sofija, 23. septembra. Nasproti zatrdilom Grške, da je bolgarski trgovec Spiro Surudšijev umrl v bolnici v Solunu za kolero, vzdržuje bolgarska brzojavna agentura vest, da so Grki Surudšijeva na majhnem polotoku pri Volu kamenjali ter ga potem prepeljali v Solun, kjer so ga vtaknili med za kolero obbolele ljudi.

Grška in Turčija.

Carigrad, 23. septembra. List »Jeune Turc« zastopa v oficijoznem članku potrebo, da se Grška in Turčija direktno sporazumeta zaradi Egejskih otokov, da se doseže mirovna pogodba, ki bo zadovoljila oba dela.

Srbski izvoz.

Belgrad, 23. septembra. Glede prepovedi izvoza živine še ni bilo nič sklenjenega. Prepoved izvoza žita je bila preklicana.

Kralj Peter.

Belgrad, 23. septembra. Kralj Peter se vrne jutri iz kopališča Ribarska Banja v Belgrad.

Gospodarsko stanje v Črni gori.

Cetinje, 23. septembra. Ker vele-sile nobene svojih obljub ne drže in tudi še ne vedo, kako bodo dale Črni gori posojilo 30 milijonov frankov, bo najela Črna gora manjše posojilo. Med Kotorom in Cetinjem in Barom in Ulcinjem je zveza zopet normalna. Promet oskrbuje neka češka firma, ki dobiva od vlade 12.000 K subvencije. Na Skadrskem jezeru oskrbuje promet italijanska firma. Ista italijanska firma bo zgradila železnico Bar-Virpazar do Podgorice in Danilovgrada. Pristanisce v Baru je treba popraviti. Popravo dobi najbrže neka francosko-ruska skupina.

Turčija in tripelententa.

Carigrad, 23. septembra. Z ozirom na izjavo Džavid bega, da se bo naslonila Turčija na tripelentento, je nemški veleposlanik storil demaršo pri porti ter zahteval pojasnila. Porta je odgovorila v komunikaciji, ki pravi, da za njo Džavid begove izjave niso merodajne.

Egejski otoki.

Dunaj, 23. septembra. V avstrijskih diplomatskih krogih se zatrjuje, da sta se Avstrija in Italija sporazumeli, da takozvani mali Egejski otoki, ki so danes še pod italijansko zastavo, ne smejo pripasti nikdar Grški, ker bi bilo potem egejsko morje zaprto grško morje.

Grška in Angleška.

Atene, 23. septembra. Sem je dospela angleška mornariška misija, ki ima nalog, pomagati Grški pri sestavi novega mornariškega programa. Grki hočejo v bližnjem času zgraditi dreadnoughtsko eskadro in zvišati število vojne mornarice od 4000 mož na 10.000 mož.

Bolgarsko - turška pogajanja.

Carigrad, 23. septembra. Bolgarsko-turška komisija je imela včeraj sejo, v kateri se je razpravljalo o vprašanju vakufa. Pojavile so se težkoče, ker zahteva Turčija sedaj tudi ureditev vakufskega vprašanja v stari Bolgarski. Prihodnja in najbrže zadnja seja se vrši jutri.

Grška in Italija.

Pariz, 23. septembra. Francoski listi poročajo, da je grški kralj odpoval svoj obisk na italijanskem dvoru.

Albanske meje.

Solun, 23. septembra. Člani mednarodne komisije za določitev južnoalbanskih mej so dospeli v Solun in se odpeljejo danes v Bitolj, kjer se sestanejo s francoskim delegatom. Člani so izjavili, da časnikiarjem ne bodo pripustili vpogleda v svoje delovanje.

Avstrijski poslanik v Albaniji.

Dunaj, 23. septembra. Avstrijski generalni konzul v Skadru pl. Zambaur bo imenovan najbrže za avstrijskega poslanika v Albaniji.

Turški parlament.

London, 23. septembra. Iz Carigrada poročajo, da bo sklican turški parlament za tretji teden meseca novembra in da bo skušal turški parlament reorganizirati celo Turčijo.

Mladoturki.

Carigrad, 23. septembra. Mladoturški kongres je objavil v svojem poročilu protokol o premirju pri Čataldži, ki je prepovedal aprovizacijo Odrina. Poročilo našteva nato reforme, ki jih bo izvedla stranka za enotnost in napredek, zlasti povečanje vojne mornarice. Poročilo naznanja, da se bo komite preosnoval v politično stranko.

Gospodarstvo.

— Novi semenj v Trzišču se vrši v ponedeljek po sv. Frančišku t. j. dne 6. oktobra t. l. Ker nudi proga Trebnje - St. Janž ugodno zveze, je bil ta semenj lani prav dobro obiskan in je bila kupčija kaj živahna. Pričakuje se tudi letos obile udeležbe.

— Premovanje goveje živine. Deželni odbor kranjski priredi letos meseca oktobra premovanje goveje živine v sledečih krajih: Dne 8. oktobra v Smartnem pri Litiji, dne 9. oktobra v Lukovici, dne 10. oktobra v Smartnem pri Kranju, dne 13. oktobra v Senožečah na Krasu, dne 14. oktobra v Horjulu, dne 15. oktobra v Lescah, dne 16. oktobra v Kostanjevici, dne 18. oktobra v Velikih Laščah, dne 20. oktobra v Žužemberku. Premovanje se prične vsakokrat ob 10. uri dopoldne. Premovalci se bodo bčili, krave s teleti in brez telet ter lepe telice. Za vsako goved, ki se pripelje k premovanju je imeti seboj živalski potni list. Koder se vodijo rodovniki in zapisniki poiz-

kusne molže, je prinesiti seboj tudi izpiske iz rodovnika in zapisnika o poizkusni molži. K premovanju prignana živina mora biti točno ob določeni uri na premovalnem prostoru, ker bi se sicer na prepozno prignane živali ne moglo ozir jemati. Živina mora biti dobro osnažena, ter krave zjutraj pomolzene, ker bi se sicer od premovanja izključile. Premovanja se lahko udeleži vsak živinorejec iz občin bližnje okolice, kateri je lastnik najmanj pol leta k premovanju pripeljane živali. Prednost pri premovanju ima pašna živina, živina članov živinorejskih združenj in živina, ki ima seboj izpiske iz rodovnika ter zapisnika o poizkusni molži. Vsak živinorejec more dobiti le po eno premijo za vsako vrsto razstavljenih živali. Poleg premij se bodo delile tudi diplome onim živinorejcem, ki razstavijo v posameznih vrstah po več lepih živali.

Zahvala.

Podpisano vodstvo izreka temu potom najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so kakorkoli pripomogli, da je 25letni jubilej obstanka Zaveze avstrijskih jugoslavanskih učiteljskih društev dne 6. in 7. septembra t. l. v Ljubljani uspel tako lepo.

Prav posebno se zahvaljuje pripravljalnemu odboru na čelu mu častni predsednik preblagorodni g. dr. Ivan Tavčar, župan ljubljanski in predsednik tovariš Jakob Dimnik in vsem članom odsekov, posebno načelniku stanovanjskega in banketnega odseka, marljivemu tovarišu Lud. Dermelj, za obilni trud, ki so ga imeli s pripravami za Zavezino petindvajsetletnico; tovarišema Engelbertu Ganglu za krasni slavnostni govor in Bohdanu Skali za njegovo izborni in temeljito poročilo; vsem navdušenim govornikom, ki so pozdravljali narodno napredno učiteljsvo na slavnostnem zborovanju; tovarišu Fran Maroltu za veliki trud in spretno vodstvo tako lepo uspelega jubilejskega koncerta, vsem damam pevkam in gospodom pevcem, prav posebne solistom, izborni koncertni pevki gospej Costapariar Devovi, koncertnemu pianistu in glasbenemu učitelju gospodu Antonu Trostu in njegovemu bratu gospodu Ivanu Trostu, gojencu c. kr. akademije za glasbo in vprizarjačo umetnost, za krasna izvajanja; vsem onim posameznikom in mnogostvilnim korporacijam, ki so brzojavni ali pismenim potom pozdravili naš šod; vsem onim dragim in milim gostom neučiteljem, ki so prihiteli na naše slavje, in sploh vsem udeležencem, posebno slovan. bratom tovarišem, ki so pripomogli, da je nastopila Zaveza tako impozantno.

Iskreno zahvalo in priznanje izrekamo gđ. Jer. Zemljanovi, ki je priredila z gojenkami iz kuharskega tečaja lep in izborn banket, kakor tudi vsem onim gospodičinam tovarišicam, ki so s toliko ljubeznivostjo in požrtvovalnostjo stregle pri banketu. Zahvaljujemo se cenjenemu orkestru Sokola Ljubljana I., ki je zelo dobro in marljivo igral pri banketu.

Presrečna hvala tudi vsemu narodno - naprednemu meščanstvu ljubljanskemu na blagohotnosti, katero so sprejemali slovenski učiteljsvo one dni v beli naši Ljubljani.

Vodstvo Zaveze avstr. jugoslavanskih učiteljskih društev.

V Ljubljani, dne 18. septembra 1913.

Tajnik: Predsednik:
Vilibald Rus. L. Jelenc.

Dva prijatelja v sili se po pravici lahko imenujeta obe ceneni kontrolni blagajnici »National« po 325, oziroma 550 kron, ki jih znana družba z omejeno zavezo National Cash Register v velikih množinah spravlja na trg. Ker ima prav sedaj trgovec vzrok štiti svoje dohodke, se izogiba izgub in zviševati dobiček, se bosta omenjeni dve ceneni, pa solidni kontrolni blagajnici še tudi zanepredno dobro razpečavali. To še tem bolj, ker je zaradi posebno nizke cene tudi najmanjši trgovec v položaju, uvesti tako potrebno kontrolo. Interesentom daje pojasnila in ponudbe tukajšnji zastopnik L. Uratarič, Ljubljana, Rimska cesta 7.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Zitne cene v Budimpešti.
Dne 23. septembra 1913.

Termin.
Pšenica za oktober 1913. za 50 kg 10.83
Pšenica za april 1914. za 50 kg 11.61
Rž za oktober 1913 za 50 kg 8.11
Oves za oktober 1913 za 50 kg 1.81
Koruza za maj 1914 za 50 kg 7.69

Umrli so v Ljubljani:

Dne 19. septembra: Marijana Podlipnik, kuharica, 83 let, Radeckega cesta 9.

Dne 20. septembra: Marija Čebular, posestnikova žena, 41 let, Stranska pot 13. — Franc Stemberger, hišnik, 65 let, Radeckega cesta šte. 9.

Negovanje las s Pixavonom
na znanstveni podlagi.
Resnično najboljši način za jačanje kože na glavi in krepitev las.

Steklenica stane K 2-50.
Zadosti za več mesecev.

Serravallo

železnato kina-vino

Higijena razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepi živce, poboljša kri in je **rekonvalescentom in melokrvnim** zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

„Izborni okus.“
Večkrat odlikovano.

„Nad 8000 zdravniških spričeval.“
J. SERRAVALLO, c. in kr. divorni dobavitelj
TRST-Barkovlje. 87

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 23. septembra 1913.

Naložbeni papirji.	Denar	Blagovna
4% majeva renta	81-60	81-80
4 1/2% srebrna renta	85—	85-20
4% avstr. krona renta	81-90	82-10
4% ogr.	81-30	81-50
4% kranjsko deželno posojilo	—	94-50
4% k. o. češke dež. banke	84-50	85-50

Srečke.	445—	455—
Srečka iz 1. 1860 1/2	684—	696—
„ „ 1864	292-50	302-50
„ „ tiske	278-50	288-50
„ „ zemeljske I. izdaje	250—	260—
„ „ II.	236—	244—
„ „ ogrske hipotečne	478—	488—
„ „ dun. komunalne	474—	484—
„ „ avstr. kreditne	64-50	68-50
„ „ ljubljanske	54—	58—
„ „ avstr. rdeč. križa	32-25	36-25
„ „ ogr.	27-25	31-25
„ „ bazilika	234-25	237-25
„ „ turške	—	—

neplač.	413—	415—
Ljubljanske kreditne banke	627-50	628-50
Avstr. kreditnega zavoda	516-50	517-50
Dunajske bančne družbe	127-25	128-25
Južne železnice	700-10	701-10
Državne železnice	887-50	888-50
Alpine-Montani	351—	351-50
Češke sladkorne družbe	268—	269—
Zivnostenske banke	—	—

Valute.	11-44	11-49
Cekini	118-10	118-40
Marki	95-60	95-70
Franki	94-30	94-50
Lire	254-25	25-255
Rubli	—	—

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednji zračni tlak 736 mm

sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	temperatura v C	Vetrovi	Nebo
22.	2. pop.	736-7	18-0	sr. jvzh.	del. oblak.
„	9. zv.	737-8	12-0	sl. svzh.	jasno
23.	7. zj.	737-6	7-1	brezvetr.	megla

Srednja včerajšnja temperatura 13-0°, norm. 13-9° Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Sprejmite se gospodje

na dobro meščansko hrano po nizki ceni,
Gospodsk. ulica št. 9, II. nadstropje.

Damski modni salon T. Kunc

Prešernova ul. št. 5. I. nad.

3406 sprejme takoj

več krojaških pomočnikov.

Oglasijo naj se samo prve moči.

Prodajalka

se sprejme 3211

v večjo galanterijsko trgovino v Ljubljani.

Ozira se le na prvo moč te stroke.

Ponudbe na poštni predal „št. 84.“

Mlad uradnik

več obeh deželnih jezikov, inteligen in izvežban v pisarniških poslih,

želi službe,

najsi bude še tako skromna. Ponudbe pod „Uradnik“, na upr. »Sl. Nar.« 3403

Hotel-restavrant

s kavarno v bližini Zagreba, kompletno opravljeno s tujskimi sobami, hlevi, ledenico, se zaradi drugih podjetij ceno da v zakup.

Ponudbe pod „št. 1913“ na upravn. „Slov. Naroda“ 3375

Kontorista ali Kontoristinja

slovenščine in nemščine ter vseh pisarniških del zmožna

sprejme takoj

Edmund Kotzbek, Kranj.

Rabljeni

vinski sodi

na prodaj

v pivovarni Laški trg.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi 2387

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesionirana prodaja strupov v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5.

Temnica na razpolago. Zunanja naročila z obratno pošto. — Zahtevajte cenike.

RAZGLAS.

Ker je ponehala v sežanskem okraju kužna bolezen goveje živine je s 26. septembrom

semenj v Divači zopet odprt.

3394

Načelnik: Rebec.

Pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani se razpisuje mesto mehanika.

Začetna tedenska plača znaša 33 kron.

Prosilci, ki na to mesto reflektirajo, naj čimprej ulože svoje dokumentirane prošnje na ravnateljstvo c. kr. tobačne tovarne v Ljubljani.

Prošnji naj se priloži razum rojstnega in krstnega lista spričevalo o izvršeni strokovni šolski izobrazbi in spričevalo o priužitvi stroke »fine mehanike« in potem spričevala, ki svedočijo, da je bil prosilec kot mehanik že kje uposlen.

Zahteva se osebna predstava prosilca.

3391

Ravnateljstvo c. kr. tobačne tovarne v Ljubljani.

Zalni klobuki vedno v zalogi. — Popravila se sprejemajo in točno izvršujejo.

Priporoča se solidna trdka modni salon

damskih in otroških klobukov v najnovejših oblikah, vseh vrst in raznih športnih čepic.

Marija Götzl Ljubljana, Zidovska ulica šte. 8.

Zunanja naročila se razpošiljajo z obratno pošto.

Povodom jesenske in zimske dobe

• priporoča se

tovarna peči Anton Kovačič

Marije Terezije cesta šte. 8. Ljubljana

za postavljanje novih peči kakor tudi za vsa popravila peči, štedilnikov itd.

Št. 1025/pr.

3376

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeče

službe okrožnih zdravnikov

na Kranjskem:

1. V Fari v Kočevskem okraju s sedežem na Petrinji z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za uradna pota v Osilnico in Banjolo 3000 K na leto;
2. na Grosupljem v Ljubljanskem okraju z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;
3. v Logatcu s sedežem v Plazini z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik od občine Planina še posebno doklado letnih 500 K;
4. na Raki v Krškem okraju z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega uživa zdravnik za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raka prosto stanovanje z vrtno in vinogradom;
5. v Trebnjem z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;
6. v Trzinu z letno plačo 1200 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;
7. v Lužemberku z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za zdravniške uradne dneve v Ambrusu, Ajdovcu in na Šmuki 800 K letne odškodnine in 400 K stanarine od zdravstveno-okrožnega zastopa.

Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 1. novembra 1913

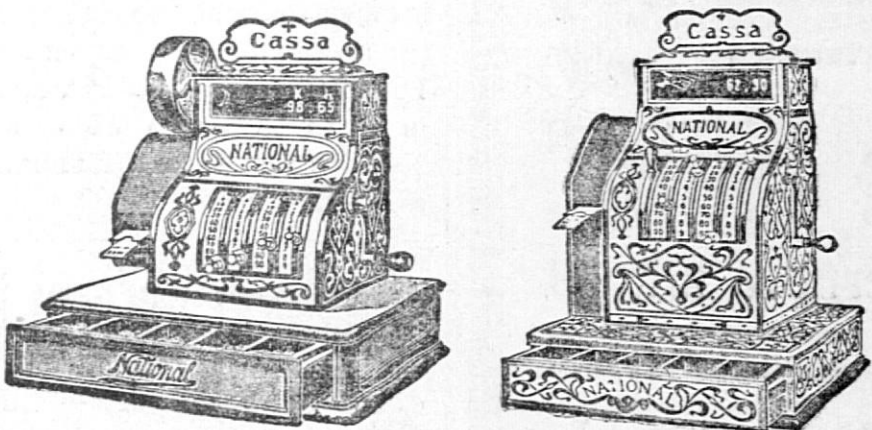
in jim prilože dokazila o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskem državljanstvu, fizični sposobnosti, pravosti, dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 15. septembra 1913.

2 prijatelja v sili,

ki bi Vam pomagala bolje preiti neugodno situacijo.

Storiti morate kaj posebnega: da si povečate krog odjemalcev, da si razširite promet, da si zvišate čisti dobiček. Že cenena kontrolna blagajnica National za samo

325 ali 550 K bi Vam vkljub slabemu času precej zvišala dobiček. Zahtevajte natančno ponudbo!

NATIONAL CASH REGISTER, družba z omejeno zavezo.

Zastopnik: L. Uratarič, Ljubljana, Rimska cesta 7. 3401

Šivilja

Leopoldina Strnad

se priporoča cenj. damam
Poljanska cesta šte. 6./I. levo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajimi se plačili.

„SLAVIJA“

„vzajemno zavarovalna banka v Pragi.“

Rezervni fond K 58,461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

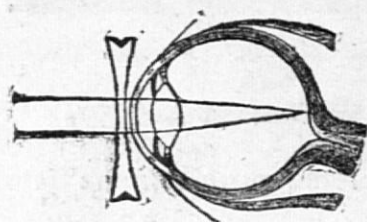
Generalno zastopstvo v Ljubljani

čigar pisarne so v lastni bančni hiši

v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Optik in specialist.

LJUBLJANA,

Aparati, poljska kukala,
daljnogledi.Pogrešno navadno steklo
za očala. 2688**K. JURMAN**

Optični zavod z električnim obratom.

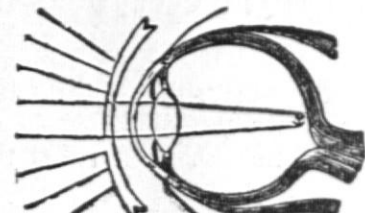

Optik in specialist.

Selenburgova ulica št. 4.

Za prvovrstno optiko se jamči.

Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Pravilna lega plošč, brušenih
po sistemu Perpha.Ladijska agentura v inozemstvu išče za takojšnji nastop dva uradnika
za korespondenta in tolmača.Znati morata nemški, hrvaški in slovenski jezik v govoru in pisavi. Osebo
predstavljanje z izpričevani v Ljubljani, v torek, 30. septembra dopoldne
v hotelu Union, zglasiti se je pri vratarju. 3384

Od dobrega najboljši! je še vedno izvorni

Singerjev šivalni strojDobi se samo
v naših pro-
dajalnah s ta-
kim izveskomin s to
var-
stveno
znamkoLjubljana, Sv. Petra c. 4,
Novo mesto, hiša lekarja
Bergman,
Kranj, Glavni trg 119 in
Kočevje, Glavni trg 79
ali pa po naših potnikih.**Najfinejše rokavice**

pravi francoski parfumi

in vsi v to stroko spadajoči predmeti v najfinejši kakovosti.

Za obila naročila se priporoča

930

Otilija Bračko

Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mathianovi hiši.

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej):**Fr. Kapus**Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej):**Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.**Zaloga spalnih ter jedilnih sob
: v različnih najnovejših slogih. :

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago
ter najnižje cene.
Zajamčeno trpežni izdelki.Otomane, divani in žimnice
: različne kakovosti. :

Velika izbira 3408

otroških vozičkov,
vsakovrstnih slik, ogledal itd.**Krajevni agenti**zmožni nemščine se sprejmejo ali pa na-
stavijo s stalno plačo za prodajanje dovo-
voljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod
„MERKUR“, Brno, Neugasse Nr. 20.**Zasebni pouk**v slovenski in nemški stenogra-
fiji (korespondenca in debata).Ponudbe pisмено na upravništvo
„Slov. Naroda“. 3370

Sprejme se

čevljarskega pomočnika

za stalno delo in

3372

učenca v popolno oskrbo.
Josip Kerševan v Idriji.**Zavod za pohištvo**Fran Doberlet v Ljubljani,
Franciščanska ulica 8priporoča pohištvo vsake vrste
solidne izvršitve in po nizki ceni.**Ivan Magdič**

krojač prve vrste

Ljubljana, 2092

Dunajska cesta št. 20

(nasproti kavarni „Europa“)

: se priporoča. :

Zaloga angleškega blaga.

**Na vse
prijatelje**

dobre kave!

Ste pokusili kavo z kavinim
pridatkom : Franck : ? Dobite na mizo čvr-
stejši ter barvovitejši zvretek. — : Franck : iz
zagrebške tovarne je le pravi z kavinim
mličkom.

emp 163/25.643

Arena Narodnega doma.

Od srede, 17. t. m. naprej odprto vsak dan od 4. popoldne do 10. ure zvečer.

Prvikrat v Evropi!

Prvikrat v Evropi!

MISTERIOZNA AFRIKAobstoječa iz 100 divjih bojevnikov, plesalcev, plesalk, godcev, rokodelcev, borilcev,
plesalcev z meči itd., kakor tdi predvajanje izvirnega

orientalskega harema s pglavarjevim favoritom

trebušno plesalko Rekio, Bent Mohamedom, Ben Amerjem, plesalkami narodnih plesov Aziza, Ben
Mohamedom, Kadjo, Fekirjem, Hadjo Fatma, Aby Sennem, in za postrežbo določenimi zamorkami ter
evnuhom Ben Dida.

Vstopnina: Odrasli 50 vin. Otroci 30 vin.

Ravnateljstvo: Leon Czutzka.

3334

Modely 1913

7/20 HP 13/50 HP

10/40 HP

**Automobily
Laurin & Klement**

del. dr.

Tvornica v Mladi Boleslavi.

Imperialgarage, Gradec, Pestalozzistrasse 37.

stanovanje

z dvema sobama in pritliklinami.

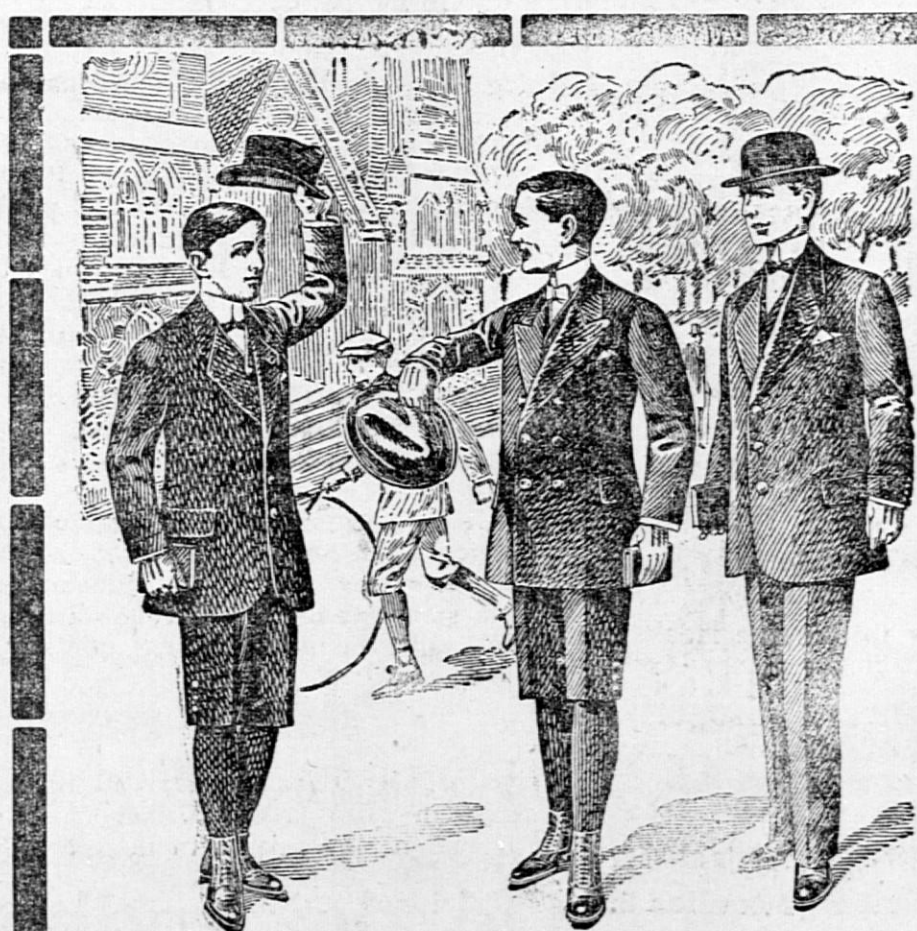
Ponudbe na upravništvo „Slov.
Naroda“. 3395**Slovenski reallec**
(šestozolec)

išče službe v Ljubljani ali na deželii.

Ponudbe: 3390

Anton Justin, Rožna dolina 122.

Sprejme se takoj

trgovski vajenecvešč v pisavi in računstvu. Imeti mora
veselje do trgovine; z vso oskrbo v
hiši trgovine mešanega blagaPeter Del Linc, Hruševje pri Po-
stojni, Notranjsko. 3402**Ob pričetku šol**

priporoča tvrdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

svojo bogato zalogo vsakovrstnih

zgotovljenih oblek

za dečke in deklice.

Notarski kandidat,ki ima pravico namestovanja ali jo v
kratkem pridobi, se takoj sprejme
pri notarijatu na Spodnjem Štajerskem.
Ponudbe z navedbo zahtevane plače
in možnosti vstopa na uprav. »Slov.
Naroda« pod šifro: „Notarski kan-
didat“. 3373**Angleški večerni tečaj**dvakrat na teden od 8.—9. ure zvečer
Plača se 4 krone namesec. Pouk se
prične dne 2. oktobra. Tečaj se le ot-
vori, če se zgodi najmanj 15 učencev
Letos se prične tudi II. učno leto tega
tečaja. — Več se pove o obeh tečaj-
jih vsak dan od 16.—29. septembra od
12.—3. ure popoldne.**OLGA NADENICZEK**, sodnijski tol-
mač za angleški jezik, učiteljica fran-
coskega in angleškega jezika Dalma-
tinova ulica št. 10. 3247**„BALKAN“**

trgovska, spedijska in komisijska delniška družba.

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Centrala: TRST.

Telefon št. 100.

Mednarodna spedicija, spedicije in zacarinanje vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skla-
dišča za redni užitni podvržena blaga. Najmoderneje opremljeno podjetje za selitve in prevažanje
pohištva v mestu in na vse strani s patentiranimi pohištvenimi vozmi. — Shranjevanje pohištva in blaga v
suhih posebnih skladiščih. Omotanje itd. — Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozniš listov:

„DALMATIE“ delniške parobrodne družbe v Trstu.

Brzovozne proge Trst-Benetke in obratno, ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripovich & Co., Trst
Avstrijskega Lloydja. Cunard-Line za I. in II. razred. Naročila sprejema tudi blagovni oddelek Jadranske banke.

Zmerne cene.

3237

Točna postrežba.